

ԱԶԳԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTÉRAIRE

أزتك جريدة يومية سياسية وأدبية - اليوم للحوار، إيتادرويشيان

1500 L.Ո. 83ԳԿ ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 175 (23280) ՀՈՐԵՔՇԱՐԹԻ, 7 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2009 12 ԷՁ

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԵՑԱՆ

Երէկ կէս գիշերին Այն Ռումմանէի եւ Շիախի միջեւ արձանագրուեցան ապահովական խախտումներ, երբ երկու շրջաններուն բնակչութեան մաս կապմող երիտասարդներուն միջեւ պատահեցաւ պինդ բախումներ: Բախումներուն իբրեւ հետեւանք սպաննուեցաւ Ժորժ Ապու Մատի անունով քաղաքացի մը. ան դանակի մահացու հարուածներ ստացած էր: Վիրաւորուեցան նաեւ չորս ուրիշներ: Լիբանանեան բանակն ու ներքին ապահովութեան ուժերը շրջափակեցին շրջանները՝ ջանալով լուծել ստեղծուած հարցը:

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԱԻԷԼԻ ՔԱՆ ՏԱՍԸ ՀԱԶԱՐ ԿԱՐԳԱՊԱՀ ՀԱՅՈՐԴԻՆԵՐՈՒ

ՀԱՅ-ԹՐԷԱԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻԱԿԱՄ ՈՒ ՎՃՌԱԿԱՆ «Ո՛Չ»ՈՎ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏԵՑ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՊԱՅՔԱՐԻՆ ՄԷՋ ԻՐ ԴԵՐԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երկու օրերու ընթացքին լիբանանահայութիւնը իր բոլոր կառոյցներով ու տարբեր տեսակի միջոցառումներու ընդմէջէն յստակօրէն պատգամեց, թէ գաղութը բացարձակապէս կը մերժէ այնպիսի նախապայմաններ, որոնք լապէս չեն ծառայեր հայութեան հաւաքական շահերուն:

Աշակերտական, ուսանողական, երիտասարդական եւ ժողովրդային հաւաքները, ցոյցերը եւ հանդիպումները իրենց կազմակերպութեամբ, կարգապահութեամբ ու ժողովրդային մեծաթիւ մասնակցութեամբ ապացուցեցին, թէ լիբանանահայութիւնը այսօր եւս Հայ դատի պահանջատիրութեան պայքարին մէջ արթուն պահակն է: Ապացուցեցին, որ Ցեղասպանութենէ ծողոպրածներուն ժառանգորդները իրենց պարանոցը կրկին թուրքին յանձնելու պատրաստ չեն, ապացուցեցին, որ իրենք եւս ըսե-

լիք ու ընելիք ունին, որովհետեւ համայն հայութեան ծակատագիրն է խնդրոյ առարկան:

Մեր «Ո՛չ»ը, այս երկօրեայ նախաձեռնութիւններուն ընդմէջէն յստակօրէն լսելի դարձան Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահին, ինչպէս նաեւ հայկական, լիբանանեան եւ միջազգային մեծաթիւ լրատուական միջոցներու ընդմէջէն՝ տարբեր հաւաքականութիւններուն:

Մենք մերժեցինք ու չեշտեցինք, թէ այս արձանագրութիւնները չեն համապատասխաներ հայութեան շահերուն: Կը մնայ, որ արձանագրութիւնը ստորագրողները ապագային հայ ժողովուրդի պատմութեան դիմաց ստանձնեն իրենց պատասխանատւութիւնը, ու այս առնչութեամբ պատմութիւնը տայ իր արդար արժեւորումն ու վճիռը:

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԲՈՂՈՔԻ ՅՈՅՑ ԱՄԲ

Կազմակերպութեամբ Լիբանանահայ քաղաքական երեք կուսակցութիւններուն, հայ-թրքական նախաստորագրութեամբ արձանագրութիւններուն դէմ գաղութին պոռթկումը իր գագաթնակէտին հասաւ ժողովրդային ցոյցով, որ տեղի ունեցաւ երէկ կէսօրէ ետք ժամը 5:00-էն սկսեալ «Հապօրու» պանդոկին մէջ: Նշենք, որ հայորդիները ժամը 3:30-էն սկսեալ սկսած էին համախմբուիլ Պուրժ Համուտի քաղաքապետարանի դաշտը, որպէսզի հոնկէ խումբ-խումբ արշաւելով հասնէին ցոյցին

ճշդուած վայրը:

Աւանդութեան վերածուած լիբանանահայութեան մեծաթիւ մասնակցութիւնը անգամ մը եւս դարձած էր իրականութիւն: Աւելի քան տասը հազար հայորդիներ համախմբուած էին պանդոկին դիմաց գտնուող մայրուղիին կից, մինչ պանդոկին շրջակայքը Լիբանանի մերթն գործող նախարարութեան ապահովական ուժերը կը կատարէին համապատասխան հսկողութիւն:

Լիբանանահայերը պատանի, երիտասարդ, ուսանող, բանուոր, զործատեր, ծերունի եւ նոյնիսկ անկար, բոլորը համախմբուած էին հաւաքաբար արտայայտելու

իրենց միակամ «Ո՛չ»ը:

Այս առիթով, ցուցարարները յատուկ ցուցատախկններով կը մերժէին նախապայմանները ու չեն կրնար դառնալ ու կը հաստատէին, թէ Մուշը, Սասունն ու Վանը հայապատկան հողեր են, որոնք վաճառքի առարկայ չեն:

Հաւաքին մասնակիցները հայերէն, անգլերէն եւ արաբերէն լոզունգներով եւս կ'արտայայտէին իրենց բողոքը, ինչպէս «Տէր Ջօրի մահատաններուն անունով հաշիւ կը պահանջենք», «Լիզպոնի մահատանները «Ո՛չ» կը գողան», «Ո՛չ զիջում, ոչ մահանք», «Հայոց պատմութիւնը ծախու չէ», «Արարատը մերն է»,

«Մեր տունը Վանի մէջ է», «Պապիկներուս իրաւունքը կը պահանջեմ», «Միայն քու անունով կրնաս ստորագրել»,

«Ո՛ւմ չափերն էք պաշտպանում, պարոն նախագահ» եւ այլն: Մինչ պանդոկին շրջակայքը

Շար.ը՝ էջ 12

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՀԵՏ ԿԱՅԱՑԱԾ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԻՆ՝

ՀՅԴ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԶՈՎԻԿ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ

Վսեմաշուք Պարոն Նախագահ.

Ի տես Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Թուրքիոյ Հանրապետութեան միջեւ յարաբերութիւնները կարգաւորող գոյգ արձանագրութիւններուն շուրջ սփիւռքահայ համայնքներուն հետ քաղաքական բնարկուն կատարելու Ձեր նախաձեռնութեան դիտել կու տանք, որ մանրեմարկուն աւելի նպատակայարմար պիտի ըլլար կատարել արձանագրութիւններու նախաստորագրութենէ առաջ, որպէսզի Դուք հնարաւորութիւնը ունենայիք կանխաւ տեղեկանալու բնարկուող հարցերուն մասին սփիւռքահայութեան տեսակետներուն:

Թեւ.

- Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Թուրքիոյ Հանրապետութեան միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատումը,
- Երկու հարեւան երկիրներու միջեւ այլազան կապերու գոյութիւնն ու անոնց զարգացումը եւ յատկապէս,
- Հասարակաց սահմանի բացումը բնական երեւոյթներ են եւ իբրեւ այդպիսի՝ ենթակայ չեն վերապահութեան:

Միւս կողմէ

- Հայոց ցեղասպանութեան Թուրքիոյ կողմէ ցարդ ճանչցուած չըլլալը,
- Աշխարհացրիւ հայութեան իրաւունքներու հատուցման անհրաժեշտութեան անտեսումը, Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ սահմանային եւ քաղաքական խնդիրներու գոյութիւնը կը բարդացնեն յարաբերութիւններու ստեղծումը:

Գծախտաբար, նախաստորագրուած արձանագրութիւնները կը պարունակեն կասկած յարուցող ծեականութիւններ եւ բողաքական նախապայմաններ:

Շար.ը՝ էջ 11

ՀԱՅՎԱԿԱՆ ԵՐԵՄՓՈՒՆԱԿԱՆ ՊԼՈՔԻ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ՅԱԿՈՒ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻԻ ԽՕՍՔԸ

Պարոն Նախագահ,

17 մայիս 2000 թուականին Լիբանանի խորհրդարանը ճանչցաւ Հայոց ցեղասպանութիւնը ու յատուկ որոշումով պահանջեց Թուրքիայէն ճանչնալ այդ ոճիրը միաժամանակ յայտարարելով, որ զօրավիզ կը կանգնի հայ ժողովուրդի արդար պահանջներուն:

Իբրեւ անդամ լիբանանեան խորհրդարանին եւ ներկայացուցիչ Հայկական Երեսփոխանական պլոքին պարտք կը զգամ յիշեցնել այս որոշումը, որովհետեւ այդ մէկը լիբանանցի բոլոր համայնքներուն եւ քաղաքական ուժերուն միաձայն կեցուածքն էր: Այդ մէկը լիբանանցի ժողովուրդին կամքի արտայայտութիւնն էր:

Պարոն Նախագահ,

Ամենայն անկեղծութեամբ պիտի փափաքէի, որ իբրեւ Հայաստանի նախագահ Լիբանան տուած Ձեր անդրաճիկ այցելութիւնը ընկալուէր ցնծութեամբ ու բերկրանքով:

Պիտի ուզեմք Ձեզ պատուել սփիւռքի մայրաքաղաքը նկատուող Պէյրութի մէջ արդար հպարտութեամբ ու համաժողովրդային ողջոյններով: Աւաղ սակայն, դուք կը դիմաւորուիք ցոյցերով, ու այս ցոյցերուն ընթացքին կ'իյնան հայ վիրաւորներ, ծեր կեցուածքներուն ընդդիմադիր յայտարարութիւններ կը կատարեն անոնք Դուք ձեզ բացայայտելու ուշացած հարկադրանք ունիք դուք, իսկ ամեն պարագայի մեր թշնմիին գոհունակութիւն պարգեւող ընդհանուր պատկեր պարզելով:

Ճիշդ է, այսպէս պէտք չէ ըլլար. Բայց եղաւ:

Ես գաւակն եմ հօր մը, որուն հայրը իմ մէծ հայրս, սպաննուած է

Շար.ը՝ էջ 10

12 ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐ ԿԸ ՍՏՈՐԱԳՐԵՆ ՀՅԴ-Ի ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

«ՋԱՆՔԵՐԸ ՄԻԱԴՈՐԵԼՈՒ

ԵՒ ՄԻԱՄՆԱԲԱՐ

ԳՈՐԾԵԼՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿՆ Է»

ԸՍԱԻ Ա. ՌՈՒՍՏԱՄԵԱՆ

6 հոկտեմբերին Երեւանի մէջ, ՀՅԴ-ի նախաձեռնութեամբ Հայաստանի 12 քաղաքական կուսակցութիւններ հանդէս եկան միացեալ յայտարարութեամբ, որով պահանջեցին չստորագրել Հայաստան - Թուրքիա արձանագրութիւնները եւ անոնց մէջ կատարել վտանգները չգործացնող փոփոխութիւններ:

«Մեր ջանքերը միաւորելու եւ միասնական գործունեութիւն ծաւալելու անհրաժեշտութիւնը ակնյայտ է, եւ այս նախաձեռնութիւնը կը նպատակադրէ կասեցնել նախաստորագրուած արձանագրութիւններուն հիման վրայ սկսած գործընթացը», ըսաւ ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն մարմնի ներկայացուցիչ Արմէն Ռուստամեան: Անոր համաձայն, այն քաղաքական ուժերը, որոնք ստորագրած են այս յայտարարութեան տակ, սկիզբ կը դնեն միասնական ճակատի մը, որ կարելիութիւն կու տայ կանխելու Հայաստանի համար ամբողջալի եւ կորստաբեր զարգացումները: Ա. Ռուստամեան յայտարարեց նաեւ, որ յայտարարութեան կրնան միանալ այն քաղաքական ուժերը, որոնք համամիտ են բովանդակութեան:

Ստորեւ կը ներկայացնեն յայտարարութեան ամբողջութիւնը.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Առանց նախապայմանների Թուրքիայի հետ յարաբերութիւնների կարգաւորման Հայաստանի նախաձեռնութիւնը լրջագոյն քայլ էր եւ պէտք է դառնար միակ զիջումը, որ կատարուէ Ցեղասպանութիւն վերապրած, շրջափակման ենթարկուած կողմը:

Հրապարակուած արձանագրութիւնների բովանդակութեանը չեն համապատասխանում եւ մեր ժողովրդի զգոնութիւնը թուլացնելուն են կոչուած այն պնդումները, թէ իր դիւանագիտական յարաբերութիւնների հաստատման, Թուրքիայի կողմից ցամաքային շրջափակման վերացման գործընթացն իրականացում է առանց թուրքական նախապայմանների բաւարարման:

Ակնյայտ իրողութիւն է, որ

Շար.ը՝ էջ 11

«ՍՓԻՒՔԻ 90 ՏՈԿՈՍԸ ԴԷՄ Է,

ԵՒ ԼՐԱՏՈՒԱՄԻՋՈՅՆԵՐ

ԿԸ ՋԱՆԱՆ ՀԱՄՈՁԵԼ, ՈՐ ԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆ Է»

ՀԱՅՏԱՐԱՐԵՑ Կ. ՅՈԿՅԱՆՆԻՍԵԱՆ

Հայաստանի Ազգային ժողովի, ՀՀ Դաշնակցութեան Բիւրոյի անդամ եւ Հայաստանի խորհրդարանական խմբակցութեան ղեկավար Վահան Յովհաննիսեան, երէկ, ժողովի նախօրէն յայտարարեց, որ սփիւռքահայութեան ինքնուր առ հարկիւր տոկոսը դէմ է հայ-թրքական նախաստորագրուած արձանագրութիւններուն:

«Ի պատասխան այն պնդումներին, որ, իբր հայկական սփիւռքի մեծ մասը օժանդակում է հայ-թրքական յարաբերութիւնների կարգաւորման գործընթացին եւ նախաստորագրած արձանագրութիւններին, ցանկանում են մշել, որ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ Լոս Անճելէսից մինչեւ Պուսթըն եւ Շիքսկոյից մինչեւ Մայամի, հայկական սփիւռքի հարկիւր հազար ընտանիքներին, որոնց շրջանում անցկացւել է հարցումը, թէ իրենք օժանդակած են այդ արձանագրութիւններին, հարցումների ինքնուր տոկոսը դէմ է արտայայտուել», ըսաւ ան:

Յովհաննիսեան նկատել տուաւ, որ Հայաստանի մէջ շարք մը լրատուամիջոցներ կը փորձեն Հայաստանի հասարակութիւնը համոզել, իբրեւ թէ սփիւռքը դժգոհ չէ հայ-թրքական նախաստորագրուած արձանագրութիւններէն:

Ան նաեւ ընդգծեց, որ միայն սփիւռքը չէ, որ դէմ է անոնց, այլ Հայաստանի մէջ ալ կան նոյնպիսի տրամադրութիւններ, փաստը հոկտեմբեր 6-ին Երեւանի մէջ 12 կուսակցութիւններու ստորագրած միացեալ յայտարարութիւնն է, որուն մէջ յատուկ նշուած են այն չորս լուրջ սպառնալիքները, որոնք տեղ գտած են այդ արձանագրութիւններուն մէջ:

«Այդ իսկ պատճառով մեր յայտարարութեան մէջ մենք պահանջում ենք չստորագրել արձանագրութիւնները այդ թեքստով, եւ անոնց մէջ ներմուծել այդ սպառնալիքները չգործացնող փոփոխութիւններ», ըսաւ Կ. Յովհաննիսեան:

«ՀՅԴ-Ն ԿԸ ՄԵՐԺԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԹՈՒՐԻՔԻԱ ՆԱԽԱՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ՎԱՒԵՐԱՅՈՒՄԸ»

«ՆԱՅԱՐ»»ԻՆ Կ'ԸՄԵ 3. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ

ՀՀԿԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԵՂՈՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՆԵՐԿԱՅԱ- ցուցիչ Յոժիկ Մխիթարեան «Նախար» օրաթերթին հետ ունեցած իր հարցազրույցին ընթացքին յայտնեց, որ ՀՀ Դաշնակցութիւնը կտրականապէս կը մերժէ Հա- յաստան - Թուրքիա նախաստորագրուած արձանա- գրութիւններուն վաւերացումը: Ան շեշտեց, որ այդ ար- ծանագրութիւններուն մէջ տեղ գտած են քողարկուած նախապայմաններ, որոնց կարգին Հայոց ցեղասպա- նութեան իրողութիւնը կասկածի տակ առնելու թրքա- կան մօտեցումը, հայութեան հողային պահանջատի- րութեան վերջ մը դնելու անուղղակի փորձերը, ինչ- պէս նաեւ Ղարաբաղի թրքաժոյրին գծով հողային զի- ջումներու թրքական պահանջը, որ շատ վտանգաւոր է:

3. Մխիթարեան շեշտեց, որ ՀՀԿ-ն դէմ է Հայաստա- նի արտաքին քաղաքականութեան ու Հայաստանի ներկայ իշխանութիւններուն, եւ մեկնելով այն իրա- կանութենէն, որ Հայ դատի պաշտպանութիւնը մաս կը կազմէ ՀՀԿ-ի քաղաքական ծրագիրին, ան կը դիմէ մագլցողական քայլերու իր ՈՉ-ը ըսելու Հայաստան - Թուրքիա նախաստորագրուած արձանագրութիւն- ներուն ստորագրութեան:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐԳ ԼՈՒՐԵՐ

● ՆԱԽԱԳԱՂ ՍԼԵՂՈՒՆԵՆ Դապաւտայի մէջ ընդու- նեց ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարար Ալեն Թապուրեանը, որուն հետ քննարկեց նախարարութեան վերա- բերող շարք մը հարցեր:

● ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ուժեղ կուսակցութիւնը զրպար- տութեամբ ամբաստանած է նախկին երեսփոխան Հասան Եազգուլը եւ ղատական հարց յարու- ցած է անոր դէմ:

● ՆԱԽԿԻՆ Նախարար Ապտել Ռահիմ Մըրատի հարց տուաւ, որ ինչու լիբանանեան ներքին քաղաքական իրողար- ծութեան մէջ անբիկ- եան միջամտութիւնները չեն քննադատուիր:

● «ՆԱՅԱՐ» օրաթեր- քին համաձայն, Ռիատ եւ Դամասկոս պաշտօնապէս յայտարարած են, թէ Սէու- տական Արաբիոյ թագա- տրին եւ նախագահ Ասա- տի միջեւ հանդիպումը նախատեսուած է այս շաբթուան ընթացքին:

● ՓՈՓՈՒՆՈՒԹԻՆ եւ բարեկարգում համախըմ- բումի անդամ, երեսփո- խան Էմիլ Ռահիմ «Նուր» ռատիոկայանին հետ իր հարցազրույցին ընթա- ցին յոյս յայտնեց, որ Սուրիա եւ Սէուտական Արաբիա Լիբանանի նկատմամբ օժանդակ ղե- րակատարութիւն ունե- նան:

● ՀԱՄԱՍԱՐԱՌԻԹԻՆ դիմադրութեան երեսփո- խանական պլոքի անդամ Նաուաֆ Մուսաուի յայտ- նեց, որ հարկ է լիբա- նանեան ազգային գերա- գոյն շահերը գերադասել եւ առաջնահերթութիւն նկատել կարենալ կազ- մելու համար ազգային միասնականութեան կա- ռավարութիւն մը:

● «ՈՒՄԱՆ» սուրիա- կան օրաթերթին համա- ձայն, կայ անբիկեան ծրագիր մը, որուն նպա- տակն է ելեկտրականա- ցնել Լիբանանի մէջ տի- րող համաձայնական

մթնոլորտը կառավարու- րեան կազմութեան գոր- ծընթացին ծիրին մէջ: Նոյն օրաթերթը նկատել կու տայ, որ Լիբանանի մէջ տիրող ապահովական կայունութիւնը պիտի խախտի ծայրայեղական- ներու եւ Լիբանանեան ուժերու «միլիսի» միջո- ցաւ:

● ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ Լիբա- նանի մէջ տեղակայուած միջազգային խաղաղա- պահ ուժերու հրամանա- տար գոր. Քլաուտիօ Կարցիանօ Իսրայէլի մայ- րաքաղաքին մէջ հանդի- պում մը ունեցաւ իսրա- յէլեան բանակի սպայա- կոյտի պետ գոր. Կեպի Աշքինազիի հետ: Քննարկուեցան Լիբա- նան - Իսրայէլ սահմանա- յին խաղաղութիւնը պահ- պանելու կարեւորու- րիւնը. ՍԱԿ-ի թիւ 1701

բանաձեւին գործադրու- րեան անհրաժեշտու- րիւնը, ինչպէս նաեւ հա- րաւային Լիբանանի եւ իիսիսային Իսրայէլի մի- ջեւ արձանագրուած զար- գացումները:

● ՍՈՒՍՈՒՄԵՂՍԻ Իո- սանքի անդամ, երեսփո- խան Ռիատ Ռահիալ յայտնեց, որ ոչ մէկ կառա- վարութիւն կրնայ օրինա- կանութիւն ունենալ, եթէ նախքան անոր կազմու- րիւնը համաձայնութիւն մը չգոյացուի երկրին մէջ առկայ զենքի իրաւա- սութեան թրքաժոյրին մասին:

● ՇԱՐԶ Մուսաթ» օրաթերթին, հանրապե- տութեան նախագահ գոր. Միշել Սլեյման պատրաստ է ներկայ գտնուելու Դա- մասկոսի մէջ տեղի ունե- նալիք նախագահ Ասատ - Ապտալլա պըն Ապտել Աիզ թագաւորին միջեւ վեհաժողովին, եթէ ան հրաւեր ստանայ:

● ՍԵՆՏՍԱԿԱՆ «Ուա- քան» օրաթերթին համա- ձայն, Լիբանանի կառա- վարութեան կազմու- րիւնը կարիքը ունի յա- ւելեալ բանակցութեանց

«ՄԵՆՔ Կ'ՈՒՁԵՆՔ ԵՐԿԻՈՍՈՒԹԵԱՆ ՆՊԱՏՈՂ ՏԱՐԻ ԸԼԼԱՆ, Կ'ՈՒՁԵՆՔ ՍՏԱՆՁՆԵԼ ՀԱԿԱՌԱԿՈՐԴՆԵՐԸ ԿԱՄՐՁՈՂ ԴԵՐ»

ԸՍԱԻ ԿԻՆՕ

Ֆրանսայի նախագա- հի խորհրդական Ֆրանս- ուա Կինօ երէկ Լիբանան իր այցելութիւնը եզրա- փակեց մամլոյ ասուլի- սով մը, որուն ընթացքին հաւաստեց, որ Ֆրանսա կ'ուզէ լիբանանեան կող- մերը կամըրդող ազդակ դառնալ:

Կինօ ըսաւ, որ Լիբա- նան իր այցելութեան հիմ- նական նպատակն էր բո- լորին փոխանցել, որ Լի- բանանի հետ իր յարաբե- րութիւնը բազմակողմա- նի է, չափանդիւր կամ զուտ քաղաքական բնոյթ չունի, պատմական կապ- ւածութեամբ զգացա- կան խորք ունի, հետեւա- բար ոչ մէկ ֆրանսական կառավարութիւն կամ

ֆրանսացի պետական պաշտօնատարաչք պիտի ունենայ շրջանա- կար անցուղարձերուն:

Լիբանան ապագային պիտի ունենայ շրջանա- յին կարելոր դերակատա- րութիւն եւ անոր բարգա- ւաճումը կախեալ է շրջա- նին մէջ խաղաղութեան հաստատումէն, ըսաւ Ֆրանսայի պատուիրակը եւ հաստատեց, որ Ֆրանսա պատրաստա- կամ է ի գործ դնելու ամէն ծիգ, որպէսզի վերսկսի եւ յառաջդիմու- րիւն արձանագրու Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացը:

Բոլոր համայնքներու եւ քաղաքական կողմնե- րու հանդիպումներն ու ներդաշնակ գոյակցու- րիւնը հիմնական են Լի- բանանի համար, որովհե- տեւ այդ բազմերանգու- րեան կախեալ է Լիբա- նանի շրջանային ու հա- մաշխարհային իւրայա- տուիկ դերակատարու- րիւնը, ըսաւ ան:

Ֆրանսայի պատուի- րակը համոզում յայտնեց, որ «կառավարութեան կազմութեան տազմապը պիտի լուծուի «կարելի եղածին չափ մօտ առե- նէն ֆրանսական օժան- դակութեամբ, վստահու- րեան վրայ հիմնուած յա- րաբերութիւններ մշակե- լով բոլորին հետ, մենք կ'ուզենք երկխօսութեան նպաստող տարր ըլլալ, կ'ուզենք ստանձնել հա- կառավարողները կամըր- ղի դերը»:

Լրագրող մը հարց տուաւ, որ եթէ Փարիզ պոլպիսի ցանկութիւն ու- նի, ապա ինչու Կինօ հանդիպում չէ ունեցած Յրգապալայի հետ: Կինօ պատասխանեց, որ այցե- լութեան նպատակն էր անաւելաբար տեսակցիլ պետական գործիչներու հետ, եւ այս ծիրին մէջ ինք հանդիպում ունեցած է խորհրդարանի նախա- կահ Նեպիի Պըրրիի հետ, որ «չիի անձնաւորութիւն մըն է: «Այցելութեան նպատակն է տեսակցու- րիւններ ունենալ բոլոր կողմերուն հետ, բայց չէի կրնար հանդիպումներ ունենալ բոլոր կուսակ- ցապետներուն հետ: Այ- նուիսանդեմ, Ֆրանսայի

համար հիմնական սկզբունք է հաւասա- րակշռութիւն պահել բո- լոր կողմերուն հետ յա- րաբերութիւններով»:

Լիբանանեան թրքա- ծարի մասնագէտ չեն, սա- կայն հաստատ գիտեն, որ կացութիւնը սահմանա- դրական տազմապի աստի- ճանին չէ հասած, ըսաւ Կինօ յայտնելով, որ բո- լոր կողմերուն մօտ նկա- տած է լուծումի մը հաս- նելու անկեղծ փափաքը:

Ան հաստատեց, որ լի- բանանեան հարցը ներ- քին եւ արտաքին երես- ներ ունի, եւ այս ծիրին մէջ է, որ կարելոր կը նկատուի Սուրիա - Սէու- տական Արաբիա գերաս- տիճանը, «բայց կառա- վարութեան կազմու- րիւնը կը մնայ լիբանա- ցիներու պատասխանա- տուութիւնը»:

Կառավարութեան կազմութեան եւ բաղա- դրութեան մասին հարցու- մի մը պատասխանելով Կինօ ըսաւ. «Լիբանան կարիքը ունի ժողովրդա- վարական գործելաձե- ւին, բայց Նոյնքան կա- րիք ունի նաեւ ազգային միասնութեան»:

ՆԱՅԻՄ ՔԱՍԵՄ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ ՏԵՐ ԿԱՆԳՆԵԼՈՒ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՍՐՔՈՒԹԻՆՆԵՐՈՒՆ

Հրգապալայի ընդիա- նուր քարտուղար շէյխ Նայիմ Քասեմ յայտնեց, որ Դիմադրութիւնը ան- փոխարինելի է: «Դիմա- դրութիւնն է, որ պաշտպա- նած է Պաղեստինը եւ պի- տի ազատագրել գայն», աւելցուց Քասեմ

Քասեմ շեշտեց, որ Երուսաղէմը կարելոր է իւրաքանչիւր իսլամի, քրիստոնեայի, հրեայի եւ մարդ արարածի համար: Ան նկատել տուաւ, որ Երուսաղէմը իր բոլոր երեսներով սուրբ է, ըլ- կաւ անոնք հող, մարդ արարած կամ սրբութիւն- ներ եւ աւելցուց ըսելով, որ հարկ է անպայման զօ-

Ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարար Ալեն Թապուրեան երէկ նախարարութեան կեդրոնատե- դիին մէջ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտնեց, որ եթէ ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարարութիւնը կարենայ ելեկտրաւոր շարժակներ ստանալ, ապա ան պիտի կարենայ ելեկտրական հոսանքը 300 մե- կաուաթի հասցնել: Ան յայտնեց, որ այս աճը շատ աւե- լի լաւ է, քան անցեալ տարուան ընթացքին արձա- նագրուած ելեկտրական հոսանքի աճը, որ հասած էր 250 մեկաուաթի:

Թապուրեան նկատել տուաւ, որ հարկ է անպայման աւելցնել ելեկտրածին շարժակներուն թիւը, որովհե- տեւ այդ ձեւով կարելի է մասնակի կերպով լուծել այդ հարցը շեշտելով, որ ելեկտրականութեան թրքաժոյ- րին առումով պէտք չէ ետդարձ արձանագրել:

Ա. Թապուրեան յայտնեց, որ լիբանանեան քաղա- քական բոլոր կողմերը համաձայն են, որ ելեկտրա- ծին շարժակներ գնելու այս ծրագիրը կը վաւերաց- ւի: «Տակաւին երէկ (նախանցեալ օր) ընթացաւարտ կառավարութեան վարչապետ Ֆուատ Սիմիրա հեռա- ձայնային հաղորդակցութեան մը ընթացքին պահան- ջեց, որ այս ծրագիրը մօտիկ ապագային գործադր- ւի եւ կարելի ըլլայ զայն վաւերացնել», ըսաւ Ալեն Թապուրեան:

Ան նշեց, որ ելեկտրածին շարժակներ գնելու առա- քելութիւնը պիտի կատարուի սեփական եւ պետական մարզին կողմէ: «Մենք իբրեւ պետութիւն պիտի ապա- հովենք վաւելանիւթը, իսկ տարբեր ընկերութիւն- ներն ու հաստատութիւնները պիտի ապահովեն շար- ժակները, անոնց նորոգութիւնը եւ ելեկտրական հո- սանքի արտադրութիւնը», յայտնեց ան վերահաստա- տելով, որ շարժակներու դրութեան որդեգրումով կա- րելի է մասնակի լուծում ապահովել Լիբանանի ելեկտրականութեան տազմապիւն եւ ապա կառավա- րութեան որոշումով պէտք է հիմնել նոր կայաններ, որպէսզի կարելի ըլլայ ամբողջ օրուան ընթացքին ելեկտրականութիւն ունենալ:

ամբողջ աշխարհին ու- շադրութիւնը շեղել Աք- սայի մզկիթէն, ուր Իսրա- յէլ կը շարունակէ իր քան- դումի աշխատանքը:

Քասեմ ընդգծեց, որ այնքան ատեն որ Լիբա- նանի եւ Պաղեստինի մէջ կան պայքարող բաշեր եւ հերոսներ ապա իրենք կը փափաքին շարք մը նուաճումներ գործել, ինչպէս որ կատարուեցաւ 2006-ին Լիբանանի մէջ: Ան աւելցուց սակայն, որ հարկ է ներկայիս սպա- սել եւ անպայման յաղթա- նակ կարելի պիտի ըլ- լայ ապահովել:

www.hamazkayin.com

ՀԱՎԱՐԻԱՆ
ZAVARIAN
A R. F. ZAVARIAN STUDENT ASSOCIATION
www.zavarian.org

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՖՈՐՏԻՆ

● Ռիթա Սապունճեան-Տեմիրճեա- նի մահուան առիթով,
Տէր եւ տիկին տոքթ. Յովհաննէս Թասլաքեան 50,000 լ. ո.

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՁԵՒ ԵՐԵՎԱՅԻՆ ԺԱՄԱՆ 5:00:

● ՄԱՀԱԶԴԻՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահազդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ գալն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ «ԱՅԳ» ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄ ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Եւ Կիպրոսի համըրգին նախապատրաստական փորձեր Փորձի ժամեր՝ ուրբաթ օրերը, ժամը 6:00-8:00: Գեղարուեստական ղեկավար եւ խմբավար՝ ԶԱԲԱՐ ԲԵԾԻԾԵԱՆ

«ԱՅԳ» ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԵԻ ՎԵՐՉՈՒԹԻՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Գերոգ Աբելեանի (Ձիւնական) Նետեր-բռնէնք (Արկածախնդրական պատմութիւններու գիրքը)

Բովանդակութիւն

Անհատապի որսորդ Արթոն

1. Ձկնորսութիւն լեռան կատարին

2. Թռչող հորթը

3. Թգնիին թռչունները

4. Թռչիչ ղէպի ոսկի քաղաք

Նկարազարդում՝ Նանոր Հաճեանի

Ստանալու համար դիմել հայ գրախանութները

Յրուով կեդրոն

Sava

School & Office Supplies

Anjar, Lebanon, Դէլ: 08-620891 Mob. 03-708606, E mail: sava-co@hotmail.com

www.aztagarabic.com

Aztag Blog

News & Analysis from Armenia

ԱԶԴԱԿ
AZTAG
DAILY

ԱԶԴԱԿ
AZTAG
DAILY

ԱԶԴԱԿ
AZTAG
DAILY

ՀԱՅ-ԹՐԹԱԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
ՊԱՐՈՒՆԱԿԱԾ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ
ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ՀԱՒԱՔ ԱԹԵՆՔԻ ՄԷՋ

5 հոկտեմբերի երեկոյեան Գոքինիոյ «Զաւարեան» ակումբի «Զաքարեան-Սարաճեան» սրահներուն մէջ տեղի ունեցաւ 337 Յունաստանի Կեդրոնական կոմիտէի նախածեռնութեամբ կազմակերպուած քաղաքական հաւաքը: 3այաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի սփիւռքեան շրջապտոյտի այս օրերուն, յունահայութեան ներկայացուցիչներ համախմբուեցան իրենց կտրուկ «ոչ»ը լսելի դարձրնելու 3այաստանի իշխանութիւններուն եւ մերժելու փրոթոքոլներու ստորագրութեան ամբողջ գործընթացը:

3այաստանի նախագահի Փարիզ այցելութեան, հոն կայացած խորհրդածողովին եւ փարիզահայութեան ցոյցին մասին ամփոփ զեկոյցով մը հանդէս եկաւ Արաքսի Աբելեան-Գոլանեան:

Ապա խօսքը փոխանցեց օրուան բանախօս Արա Մանկոյեանի, որ մանրամասնօրէն բացատրեց հայ-թրքական արձանագրութիւններուն մէջ տեղ գտած ազգաւմաս դրոյթները եւ անոնց միջոցով հետապնդուող թրքական եւ ազերիական նպատակներու վտանգները: Ապա 337 Յունաստանի Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Գեորգ Գոլանեան կոչ ուղղեց բոլոր հայրենակիցներուն մասնակցելու ստորագրահաւաքին, ընտանիքներուն մօտ, որպէսզի ազդու եւ վճռակամօրէն յունահայութեան մերժումի ծայրը լսելի դառնայ 3այաստանի իշխանութիւններուն:

Հաւաքի մասնակիցները ձեռնարկէն առաջ եւ ետք իրենց մասնակցութիւնը բերին արշաւին, ստորագրելով հայաւմաս փրոթոքոլներուն դէմ:

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ
3ԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Նշելով, որ նախաստորագրուած հայ-թուրքական արձանագրութիւնները պարունակում են թուրքական յայտնի նախապայմանները 3այաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ փաստացի սահմանների «տէ Ժիւրէ» ճանաչում եւ Թուրքիայում հայերի ցեղասպանութեան քննարկման համար յանձնաժողովի ստեղծում,

Սկսածի ունենալով, որ այս փաստաթղթերը հանդիսանում են թուրքական պետութեան քաղաքականութեան լոկ մի մասը. իսկ գործընթացը ցոյց տուեց, որ արձանագրութիւնների վաւերացումը եւ սահմանի բացումը Թուրքիան կապում է իր միւս նախապայմանի՝ դարաբաղեան կարգաւորման հարցում հայկական կողմի զիջման հետ,

Մշելով, որ Թուրքիան եւ Ազրայճանը ստեղծել են բանակցութիւններում առաւելութեան հասնելու մեքանիզմ եւ հայ-թուրքական յարաբերութիւնների տարբեր փուլերում Թուրքիան Լեռնային Ղարաբաղի եւ այլ հարցերում պահանջներ է առաջադրելու,

Մշելով, որ դիւանագիտական յարաբերութիւնների հաստատման ներկայ ընտրուած ձեւով, որը պահանջում է արձանագրութիւնների վաւերացում, ին-

չից յետոյ դրանք դառնալու են պետութեան միջազգային պայմանագրեր, թուրքական պայմանները պարունակող արձանագրութիւնները կը վերածուեն 3այաստանի վրայ ճնշման միջազգային-իրաւական լծակի,

3այաստանի ղեկավարութեանը կոչ ենք անում վերանայելու իր դիրքորոշումը. այն է.

1. Չստորագրել այս արձանագրութիւնները. որոնք 3այաստանի եւ հայութեան ազգային շահերի համար կարող են բերել անկախատեսելի հետեւանքների,

2. Յղում անելով սեփական ժողովրդի դժգոհութեանը, համապատասխան յայտարարութեանք դուրս գալ ներկայ, արժանի պայմաններ չապահովող բանակցութիւններից,

3. Այն պայմաններում, երբ հայկական կողմը այս փուլում ինչ-ինչ պատճառներով չի իրականացնում Ցեղասպանութեան հարցում իր ունեցած առաւելութիւնը, ինչը Թուրքիային զսպող գործօն է հանդիսանում, առաջարկել դիւանագիտական յարաբերութիւնների հաստատման այլ ձեւեր. Ոտաների, հեռագրերի փոխանակում կամ համատեղ յայտարարութիւն,

Ծար.ը՝ էջ 11

ԱՍՈՒԼԻՍԸ ԶԿԱՅԱՅԱԻ

Նախագահ Սարգսեանի Լոս Անճելըսեան այցելութեան ժամանակացոյցին մէջ, բացի համայնքի ներկայացուցիչներուն հետ հանդիպումէն ու «Կալա»էն, ծրագրուած էր նաեւ մամլոյ ասուլիս մը, որուն մասնակցելու հրաւիրուած էին հեռատեսիլի երեք կայաններ 3այաստանի հանրային հեռատեսիլ (Հ1), «Եւր.Էս.Էյ. Արմի-նիա» եւ «Հորիզոն»:

«Հորիզոն»ին կողմէ ես պիտի ըլլայի ասուլիսին մասնակցողը:

Բաւական պատասխանատու պարտականութիւն էր դրուած ուսերուս նկատի ունենալով, որ ընդհանրապէս 3այաստան-Թուրքիա արձանագրութիւններու բացատրական եւ անոնց դէմ հիմնաւորումներու գործընթացը 3այաստանի նախագահին կողմէ ղեկավարուած էր ոչ-թափանցիկ կերպով, փակ դռներու ետին եղած խորհրդակցութիւններով: Անհասկնալի էին այս փակ խորհրդակցութիւնները, որովհետեւ անոնց ընթացքին զաղտնի կամ խորհրդապահական տեղեկութիւններ չեն, որ կը ներկայացուէին: Ընդհակառակն, տեղեկութիւնները դուրս կու գային անկառավարելի կերպով ու անկազմակերպօրէն, ինչ որ նոյնիսկ վնասակար կ'ըլլար նախագահի պաշտպանած դատին:

Կիրակի ուշ գիշեր, Լոս Անճելըսի մօտ 3այաստանի հիւպատոսարանի մամլոյ եւ հանրային յարաբերութեանք բաժինը ստանձնած Լիլիթ Սեդրակեանը տեղեակ պահած էր «Հորիզոն»ի տնօրէն Հերի Որբերեանը, որ ասուլիսը չեղեալ նկատուած է: Քանի մը վայրկեան ետք, Լիլիթ դարձեալ հեռածայնած է Որբերեանին յայտնելով, որ նախագահի օգնական Վիզէն Սարգսեանը պիտի փոխարինէ նախագահը սոյն ասուլիսին, եւ ուրեմն ասուլիսը պիտի կայանայ: Ասուլիսը նախատեսուած էր երկուշաբթի առաւօտ ժամը 10:30-ին:

Երկուշաբթի առաւօտ, նկարահանող Օմնիկ Կիւլեգեանի հետ ցացինք «Պեվըրի Հիլթըն» պանդոկ: Մեզ դիմաւորեց Լիլիթը, որ համատեղութեան կարգով նաեւ «Հ1»ի Լոս Անճելըսի թղթակիցն է: Անցաւ ժամը 11:00-ը, սակայն դեռ պարզ չեղաւ, թէ ո՞ր պիտի ըլլայ ասուլիսը, որ սենեակին կամ սրահին մէջ:

Քիչ ետք յանձնարարուեցաւ, որ բարձրանանք ուրբերող յարկ: Բարձրացանք այն սրահը, ուր մէկ օր առաջ տեղի ունեցած էր համայնքի ներկայացուցիչներուն հետ հանդիպումը: Նախորդ օրուան մասնակիցներու անուններուն ցուցանակները հոս հոն թափած էին: Սրահը դեռ պէտք էր մաքրուէր հիւրանոցի աշխատողներուն կողմէ:

Յամենայնդէպս, նկարահանողները իրենց սարքերը տեղաւորեցին եւ սպասեցինք նախագահի օգնականի ժամանման:

Քիչ ետք դարձեալ յայտնի դարձաւ, որ սխալ տեղ կը գտնուինք: Իջանք հիւրանոցի առաջին յարկին վրայ գտնուող ընդունարան մը, ուր ըսուեցաւ՝ որ նկարահանողները թող որոշեն, թէ ո՞ր տեղը յարմար է: Յայտնի դարձաւ նաեւ, որ ասուլիսին համար շատ ժամանակ չէ մնացած: Ուղի վրայ խօսակցութիւն մը պիտի ըլլար անիկա:

Ես, քիչ մը նեղսրտած, քիչ մը վիրաւորուած այս անփութեան կամ անլըջութեան պատկերէն որոշեցի չմասնակցիլ ասուլիսին: Երկու լրագողներու հարցումներուն պատասխանելէ ետք եւ նախքան հեռանալը, յայտնեցի պարոն Սարգսեանին, թէ ասուլիսին չմասնակցելու որոշում տուած էի: Ինք ափսոսաց եւ հաւաստեց, թէ պատրաստ էր «Էսթրուգի» (առանձին) պատասխանելու «Հորիզոն»ի հարցերուն: Համոզուած ըլլալով, որ այս աճապարանքին մէջ իմաստաւից գրոյց մը ունենալ կարելի չէր անիմաստ նկատեցի օգտուիլը պարոն Սարգսեանի բարեկիրթ առաջարկէն:

Ասուլիսը մեզի համար չկայացաւ: Կրնայ ըլլալ յանցաւորը ես էի, բայց իմ կարծիքով, 3այաստանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը, որ աւելի լուրջ պէտք է մօտենար այս հարցին, նաեւ մեզի լրագողներուն: Բայց ինչո՞ւ զարմանալ, երբ մեր ձեռքին է այնքան անփութօրէն պատրաստուած արձանագրութիւններու փաստաթուղթը:

ԱՐԸ ՊՈՂԻԿԵԱՆ

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Երկուշաբթի, 5 հոկտեմբեր 2009-ի երեկոյեան, Սեօի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոսը իր գրասենեակին մէջ ընդունեց Լիբանանի մէջ 3այաստանի նոր նշանակուած դեսպան Աշոտ Քոչարեանը: Արամ Ա. ողջունեց դեսպանին նշանակումը ըսելով որ 3այաստանը արտաքին աշխարհին ներկայացնելը առաքելութիւն է եւ վստահ ենք, որ այս առաքելութիւնը բարձրագոյն աստիճանի նախանձախնդրութեամբ պիտի կատարէ:

Դեսպանը տեղեակ պահեց կաթողիկոսը 3այաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի Լիբանան տալիք այցելութեան մասին:

Վեհափառ հայրապետը հաւաստիացուց, թէ Կիլիկեան Աթոռը պատրաստ է միշտ զօրավիգ կանգնելու դեսպանատան աշխատանքներուն:

ԸՍՏ ՎԻԳԷՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻՆ
ՍՓԻՒՌ-ՔԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ
ԲՈՂՈՔԸ ՄՏԱՀՈԳԱԾ Է
ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻՆ

Նախագահ Ս. Սարգսեանի Սփիւռք տուած այցելութեան եւ սփիւռքահայ զաղութներուն հետ ունեցած հանդիպումներուն մասին Լոս Անճելըսի լրագրողներուն որոշ բացատրութիւններ եւ պարզաբանումներ տուաւ նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ Վիզէն Սարգսեանը: Ան խօսած է այնպիսի մտահոգութիւններու մասին, որոնք կը վերաբերին «նախագահի այցելութեան ուշացած ըլլալուն», «համդիպումներուն ընթացքին ներկայացուցչութեան հարցին» եւ «Սփիւռքի զաղթօճախներուն մէջ կազմակերպուող բողոքի ցոյցերուն»:

Նախագահ Ս. Սարգսեան նախատեսուածին համաձայն Միացեալ Նահանգներուն մէջ չհանդիպեցաւ նաերկիպիայ պատկերասփիւռի կայաններուն ներկայացուցիչներուն հետ, այլ անոր աշխատակազմի ղեկավարին տեղակալը որոշ մեկնաբանութիւններ տուած է: Ըստ վերջինի, նախագահը բաւարարուած է ցարդ կայացած սփիւռքեան հանդիպումներով: Վ. Սարգսեան ճշած է, որ գոյութիւն ունին ընդհանրական մտավախութիւններ, մտահոգութիւններ եւ անոնցմէ մէկը այն է, որ արդեօք այս ուղեւորութիւնը ուշացած չ'է՞, եթէ արձանագրութիւնները նախաստորագրուած են:

Ան ըսած է. «Կարծում են, որ այս ուղեւորութիւնը շատ կարեւոր է գործընթացի առումով, որովհետեւ նման արձանագրութիւնների բանակցումը, ստորագրումը, վաւերացումը եւ իրականացումը երկար գործընթաց է, եւ իւրաքանչիւր փուլում կարող են լինել տարբեր սցենարներ, զարգացման տարբեր ուղիներ, ու այս քննարկումները շատ օգտակար էին այդ տեսակետից հասկանալու համար, թէ ինչպիսի արձագանքներ կարող են լինել, ինչպիսի մօտեցումներ կարող են որդեգրուել իւրաքանչիւր դէպքում»:

Վ. Սարգսեանի համաձայն, մտավախութիւններ ծագած են նաեւ ներկայացուածութեան իմաստով, որովհետեւ նման ձեւի հանդիպում առաջին անգամ ըլլալով կը կազմակերպուի եւ շատ դժուար էր նկատի ունենալ այն բոլոր կառոյցները, որոնք կրնան շահագրգռուած ըլլալ:

Պարզաբանելով նախագահին համահայկական ուղեւորութեան նպատակը՝ Վիզէն Սարգսեան ըսած է, որ միտումը կարելի եղածին չափ շատ կարծիք եւ խորհուրդ տառնալն էր, որպէսզի որոշում կայացնելու առեւ անոնք նկատի առնուին:

«Եթէ նախաստորագրուած փաստաթուղթերի փոփոխութիւնը նախատեսուէ է երկու կողմի համատեղ ջանք, ապա այս փուլում խօսքը փոփոխութեան մասին չէ, խօսքը դրանց ստորագրման, վաւերացման եւ իրականացման փուլում հնարաւոր զարգացման սցենարների մասին է, որի տեսակետից այս քննարկումները շատ կարեւոր են», ըսած է ան:

ՄԱՀԱՁԴ

Տէր եւ տիկին Վաչէ Պասնանեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Լեդիա Թորոսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ներսէս Ասատուրեան եւ զաւակունք
Տիկին Մարի Գասպարեան
Տէր եւ տիկին Սարգիս Գալայնեան եւ զաւակունք
Եւ համայն ազգականներ կը գումծեն իրենց հարազատի՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ երեքշաբթի, 6 հոկտեմբեր 2009-ի առաւօտեան՝ յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուդարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ չորեքշաբթի, 7 հոկտեմբեր 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 3:00-ին, Նոր Սիւսի Ս. Սարգիս եկեղեցոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

- Ներկայա ընդունիլ իբրեւ մահապղ:
- Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին յորեքշաբթի՝ Ս. Սարգիս եկեղեցոյ սրահին մէջ:

ՄԱՀԱՁԴ

ԷՅԴԻ «Տիգրան Մամնուր» կոմիտէն կը գումծէ իր շրջանի ընկերներէ՝

ՊՕՂՈՍ ԳՈՒՆՏԱՔՃԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ երկուշաբթի, 5 հոկտեմբեր 2009-ին:

ՄԱՀԱՁԴ

Հայ սեւ զօտիներու միութիւնը կը գումծէ իր անդամներն եւ մարգիչներէ՝

ՊՕՂՈՍ ԳՈՒՆՏԱՔՃԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ երկուշաբթի, 5 հոկտեմբեր 2009-ին, արկածի պատճառով:

ՄԱՀԱՁԴ

Տէր եւ տիկին Յակոբ եւ Կիլիգար Գումտաքեան եւ զաւակները՝ Վերծին, Ներսէս, Գօգօ, Նորայր, Յարութ եւ Ռիթա

Տէր եւ տիկին Կարպիս եւ Մարո Թըղըլեան
Տէր եւ տիկին Ժագ եւ Մարկօ Չափանեան
Աշուա ընտանիք
Տէր եւ տիկին Ղազար եւ Սոնիա Սիւլեան
Ժամլեան եւ Աւագեան ընտանիքներ
Տանիլեան եւ Ջալալ ընտանիքներ
Եւ համայն ազգականներ կը գումծեն իրենց զաւակին, եղբոր, զարմիկին եւ հարազատի՝

ՊՕՂՈՍ ԳՈՒՆՏԱՔՃԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ 1983-ին)

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ երկուշաբթի, 5 հոկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 10:00-ին, արկածի պատճառով:

Յուդարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ չորեքշաբթի, 7 հոկտեմբեր 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 1:30-ին, Նոր Սիւսի Ս. Սարգիս եկեղեցոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

- Ներկայա ընդունիլ իբրեւ մահապղ:
- Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին չորեքշաբթի, 8 եւ ուրբաթ, 9 հոկտեմբեր 2009-ին, հանգուցեալին ծնողքին բնակարանը, Արագած, Անուշաւաճաւ եւ զաւակի դիմացի շէնքը, Ա. յարկ:

ՄԻՒԹՈՆՈՐՀՆԷՔ

Հանդիսապետութեամբ՝

Ամենապատիւ եւ Գերերջանիկ
Տէր Ներսէս Պետրոս ԺԹ.՝

Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց
Կաթողիկոս Պատրիարքի

Մասնակցութեամբ՝

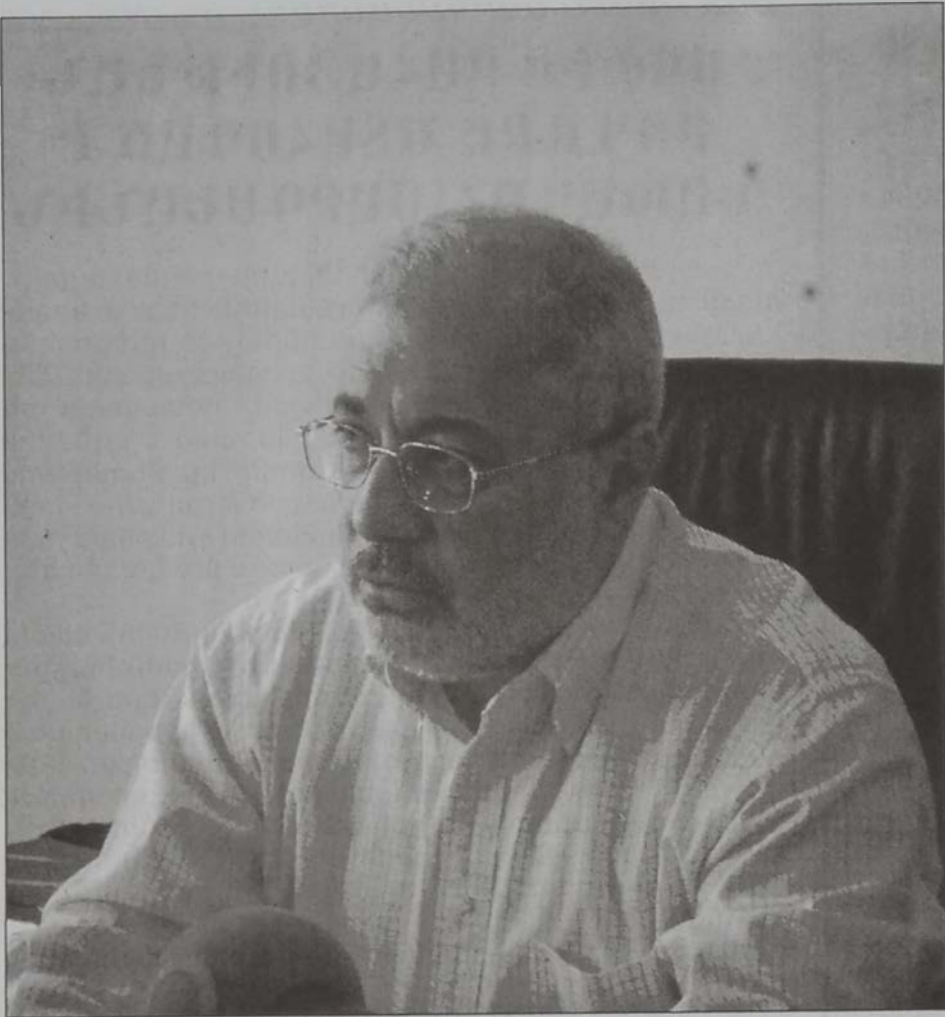
Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցոյ
Սինհոդոսական Հայրերուն

18 Հոկտեմբեր 2009, ժամը 10:30ին
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ - Ս. Եղիա Աթոռանիստ եկեղեցի,
Տըպպաս հրապարակ - Պէյրութ

Մասնակցութեամբ՝

Հայ Կաթողիկէ
Ժողովրդապետութիւններուն
եւ
«Կոունկ» Պատրիարքական
երգչախումբին,
Ղեկավարութեամբ՝
Դկտ. Էտուար Թորիկեանի

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Հայաստան-Թուրքիա արձանագրություններում զօնվ ընդհանուր արժեքներում մը կը կատարե՞ք:

ՎԱՅԱԼ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ.- Հայաստան-Թուրքիա արձանագրությունները ոչ մէկ ձեւով կը համապատասխանեն հայ ժողովուրդի ու Հայաստանի Հանրապետության շահերուն եւ կը բովանդակեն բաւական վտանգաւոր հետեւանքներով լի դրոյթներ: Փաստօրէն արձանագրությունները քողարկուած կան բացայայտ կերպով կը բովանդակեն այն բոլոր նախապայմանները, զորս Թուրքիա 15-16 տարիէ կը դնէ Հայաստանի դիմաց 1993 թուականին սահմանը փակելէ ետք: Պարզ է, որ ինչի մասին է խօսքը փոխադարձ սահմաններու ճանաչման, տարածքային անբողջականութեան ճանաչման, իսկ ազգերու ինքնորոշման իրաւունքի վերաբերող կէտը կը բացակայի արձանագրություններուն մէջ: Բազմաթիւ այլ դրոյթներ իրենց կարգին բաւական վտանգաւոր բնոյթ կը կրեն, օրինակ երրորդ երկիրներու ներքին գործերու չմիջամտելու դրոյթը, որ ուղղակիօրէն կը վերաբերի Ազրայէճանի եւ Հայաստանը կը գրկէ Լեռնային Ղարաբաղի անկախութեան ու անվտանգութեան երաշխաւորը ըլլալէ: Բացի անկէ, շատ լուրջ մտահոգութիւն կը յառաջացնէ պատմական հարթութեան վրայ գործող, ուսումնասիրող կառավարական յանձնաժողովի մէկ այլ յանձնաժողով, որ, ըստ ներկայացուած գրութեան, պէտք է արխիւներու ուսումնասիրութեամբ փորձէ փոխվստահութիւն սերմանել երկու ժողովուրդներուն միջեւ: Այս վերջին կէտը ակնյայտօրէն կը կասեցնէ Ցեղասպանութեան ճանաչումը ամբողջ աշխարհի մէջ եւ յատկապէս Թուրքիոյ կողմէ, որովհետեւ փաստօրէն տեղի ունեցածը կասկածի տակ կ'առնուի: Ակնյայտ է, որ թրքական մամուլին մէջ պատահական կերպով չէ, որ կը յայտնուի յօդուածներ, որոնց համաձայն, այս արձանագրություններու ստորագրումն էտք Թուրքիա պէտք է դիմէ այդ քսանէ աւելի երկիրներուն. որոնք պաշտօնապէս ճանչցած են Հայոց ցեղասպանութիւնը պահանջելով առկախել այդ որոշումները. մինչեւ յանձ-

«ՄԵՆՔ ՄԵՐ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ ԿԱՍԿԱԾԻ ՏԱԿ Կ'ԱՌՆԵՆՔ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ»

«ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՈՉ ՄԻԱՅՆ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ Է, ԱՅԼ ՏԱԿԱՒԻՆ ՉԷ ԱՒԱՐՏԱԾ»

Կ'ԸՍԷ ՀՅԴ ԲԻՒՐՈՅԻ ԱՆԴԱՄ ԿԱՅԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

պէս այդ հարցին անդրադառնալու, կը համաձայնի դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատել: Ասիկա արդէն մեծագոյն զիջում է հայկական կողմէ, եւ մեր վիզին նորանոր պահանջներ փաթեւը ուղղակի անթոյլատրելի է, եւ մեր դիւանագիտութիւնը այսքան երկար աշխատանքէ ետք եթէ հասած է այս արձանագրություններուն, այս տեսքով, ուրեմն, ըստ ինձի, մենք կրած են դիւանագիտական հսկայական պարտութիւն:

Փաստօրէն մարտավարական մանր հարց լուծելով, սահմանի բացման մասին է խօսքս, որուն վստահ եւ չենք, Հայաստանը կը զիջի ռազմավարական իմաստով եւ ահաւոր կորուստներ կը կրէ, որովհետեւ այսօրուան մարտավարական լուծումները կը կատարուին ապագայ սերունդներու հաշուոյն, մեր իրաւունքներու, պատմական, ազգային, մարդկային իրաւունքներու հաշուոյն: Եթէ անդրադառնանք այն կէտին, որ կը խօսի պատմաբաններու յանձնաժողովի կազմութեան մասին, ապա ակնյայտ է, որ Հայաստան տեղի տուած է եւ այս հարցին մէջ իր ազգային շահերը չի պաշտպաներ: Փորձեմ բացատրել այս կէտը. Ցեղասպանութեան նկատմամբ աշխարհի մէջ ընդհանրապէս կայ երեք տեսակի մօտեցում: Առաջինը թրքական մօտեցումն է. ամուրք կ'ըսեն, թէ ցեղասպանութիւն չէ եղած, նման բան պատմութեան մէջ ընդհանրապէս տեղի չէ ունեցած, չկայ ու վերջ: Ուրեմն այս էջը պէտք է թերթել ու փակել, կրկին չիշէլ, թէ ինչ պատահած է 1915 թուականին ու անկէ ետք, նաեւ խորքին մէջ անկէ առաջ: Թուրքերու տեսակէտը այն է, որ ցեղասպանութիւն տեղի չէ ունեցած եւ վերջ: Զաղաքակիրթ եւրոպական եւ ամերիկեան աշխարհը հարցին այլ կերպ կը նայի. անոնք կ'ըսեն, որ ի հարկէ ցեղասպանութիւն կատարուած է, մենք զիտենք, որ պատմութեան մէջ նման դէպք տեղի ունեցած է, սակայն ատիկա տեղի ունեցած է շատ հին ատեն, եւ ներկայի Թուրքիան Օսմանեան կայսրութեան գործունեութեան պատասխանատու չէ, ապա հարցը կը գտնուի բարոյական, պատմական ասպարէզին մէջ, Թուրքիան երբեք պատասխանատու չէ, ուրեմն աւելորդ է խօսիլ որեւէ հատուցման մասին: Կայ նաեւ երրորդ տեսակէտը մեր տեսակէտը, ասիկա հայկական տեսակէտն է. միայն Դաշնակցութեան տեսակէտը չէ, որովհետեւ ես յաճախ կը կարդամ նամակներ տարբեր գաղութներէ, տարբեր քաղաքական եւ հասարակական կազմակերպութիւններէ, որոնք ընդհանրապէս Դաշնակցութենէն հեռու են, սակայն այս հարցով մեր կողքին կանգնած են:

Իսկ ի՞նչ է հայկական տեսակէտը. այն է, որ Ցեղասպանութիւնը ոչ միայն տեղի ունեցած է, այլ անիկա տակաւին չէ աւարտած. Անիկա կը շարունակուի. Ցեղասպանութիւնը Արեւմտեան Հայաստանէն հայութեան արմատները ոչնչացնելու մէջ կ'արտայայտուի. կը փոխուին տեղանունները. կ'ոչնչացուին յուշարձաններ. նոյնիսկ անունները հայկական թռչուններուն. որոնք միայն հայկական լեռնաշխարհին մէջ կան եւ բնական է. որ հայկական անուն կրեն. կը փոխուին հայկական ստուերն ան-

թեան ծառայող միջանցքներէն, դէպի ծով բացուելու կարելիութիւններէն, զրկուած է ընդհանրապէս տարբեր եւ տարբեր հաղորդակցութեան առիթներէն: Հայաստանը զրկուած է իր ընդերքէն, որովհետեւ Հայաստանէն խլուած է ոչ միայն Արեւմտեան Հայաստանը, այլ նաեւ Արեւելեան Հայաստանի հսկայական տարածքները Կարսը, Նախիջեւանը, Իկտիլը, Արտահանը: Փորձ կատարուած է նաեւ Ղարաբաղը խլելու մեզմէ: Այս իմաստով Ցեղասպանութիւնը մեզի համար ոչ թէ պատմական-ակադէմական հարց է, այլ այսօրուան քաղաքական խնդիր է, մեր գոյատեւելու, լինելիութեան խնդիրն է թէ ճանաչումը եւ թէ Ցեղասպանութեան հետեւանքներուն վերացումը:

Ասիկա կրնայ երկար տեւել, ասիկա կրնայ ժամանակ պահանջել, սակայն պէտք է տեղի ունենայ, եւ որովհետեւ հայերու համար, Հայաստանի Հանրապետութեան համար Ցեղասպանութեան հետեւանքները վերացուած չեն, ուրեմն Ցեղասպանութիւնը շարունակութեան մէջ է: Մենք դեմ չենք թուրքերու հետ խօսելու այն մասին, որ իրենք ինչպէս պիտի ճանչնան Հայոց ցեղասպանութիւնը, եւ մենք միասնաբար ինչպէս պիտի վերացնենք անոր հետեւանքները, բայց եթէ այս հարցը պէտք է քննարկուի, ուրեմն ասիկա պէտք է ըլլայ պատմական յանձնաժողովի ճամբով, որովհետեւ պատմական յանձնաժողով կը նշանակէ, որ հարցը գնաց պատմութեան գիրկը, եւ այսօրուան քաղաքական ինչեղութիւնը իմաստ չունի: Նոյն կառավարական յանձնաժողովը կ'ենթադրէ քաղաքական հարցերու յանձնաժողով իբրեւ ենթալանձնաժողով, որուն կողմէ կարելի է քննարկել այս հարցը, քննել պարագան այն անարդար պայմանագիրներու, որոնք փաթուած են Հայաստանի վիզին մեծ տէրութիւններու կողմէ, պէտք է քննարկուի անոնց ճակատագիրը, գտնուի վերանայելու պարագան, ինչու չէ, մենք կրնանք խօսիլ պատմական փաստերու մասին, մենք կրնանք վերականգնել փոխվստահութիւնը, բայց ինչի՞ հիման վրայ, այդ հին պայմանագիրներով... Բացարձակապէս ոչ:

Եթէ մենք պէտք է առաջ երթանք, ուրեմն մենք նախ եւ առաջ պէտք է վերացնենք այսօրուան վիճակի պատճառները, այն պատճառները, որոնք ստեղծած են այս վիճակը եւ ատենց մասին պէտք է խօսինք: Փաստօրէն, մեր զինահատականով, մինչեւ օրս շարունակուող Հայաստանի նկատմամբ թշնամական, Հայաստանի նկատմամբ շրջափակման քաղաքականութեան, որ ի միջի այլոց միջազգային օրէնքներով կը նկատուի պատերազմական գործողութիւններ վարելու ձեւերէն մէկը, շարունակութիւնն են այս արձանագրությունները, եւ եթէ մեր իշխանութիւնները մեզի կը ներկայացնեն այնպէս. որ իբր թէ այս արձանագրություններով այդ քաղաքականութեան վերջը կը դրուի. ապա պէտք է անոնք լաւապէս գիտակցին. որ ճիշդ հոս է ծուլալը Այս արձանագրություններով շրջափակման. Հայաստանը նուաւսացնելու, ծունկի բերելու. կոտորելու քաղաքականութիւնը կը շարունակուի եւ մուտք կը գործէ նոր հանգրուան, որուն ընթացքին այս բոլորին մասնակից կը դարձնեն Հայաստանի իշխանութիւններն ու դերակատարի հանգամանք կու տան անոնց: Ասիկա չհասկնալը կը կարծեմ քաղաքական բացարձակ հեռատեսութիւն չունենալու հետեւանք է, ես կը կարծեմ, որ ասիկա նաեւ հետեւանք է որոշ շտապողականութեան, այսինքն այսօրուան իշխանութիւնը Հայաստանի մէջ սեփական իր դիրքերը ամրապնդելու համար կարիք ունի արտաքին աշխարհի բոլոր ծափահարութիւններուն: Այդ ծափահարութիւնները կարելի չէ նուաճել տնտեսական յաջողութիւններով, ժողովրդավարական հաստատութիւններու կայացումով, ժողովուրդին աւելի հանգստաւէտ ու երջանիկ կեանք մը ապահովելով: Ուրեմն Հայաստանի իշխանութիւնները փորձ կը կատարեն այդ ոգեւորութիւնը արթնցնել եւ ծառայեցնել նմանօրինակ զիջումներով, փաստօրէն, սեփական դիրքերը ամրապնդելու համար իշխանաւորներուն կողմէ Հայաստանի իրական, ազգային եւ պետական շահերը զիջելով: Ասիկա մեզի համար ընդունելի չէ, այդ պատճառով ալ մենք կը պայքարինք ու պիտի պայքարինք արձանագրություններուն դէմ, նաեւ Ազգային ժողովին մէջ այս արձանագրություններու վաւերացման ընթացքին:

Հ.- Հայաստանի իշխանութիւններու վերաբերմունքին ու ընթացքին մէջ հիմնական հարցը ո՞ր կը կայանայ, դիւանագիտական տեսանկյանը հարց է, ազգային մտածողութեան բացակայութեան խնդիր է, առաջնահերթութիւններ ճշդելու պարագայ է...

Վ. Յ.- Ամէն տեղ է. դիւանագիտական փորձառութեան բացակայութիւն կայ ակնյայտ կերպով, կայ նաեւ հաւանաբար հայրենասիրութեան սխալ ընկալում եւ ամէն ինչ կը շեշտուի մեր իշխանութիւններու բոսիկ գործնապաշտութեան պատճառով: Ասիկա առաջին իշխանութիւնը չէ, որ այդպէս է, սակայն գոնէ մախրողներուն օրերուն նման սխալներու առիթ չէր տրուած, նման թուրք սեղանի վրայ չէ յայտնուած, այն ատեն ալ բանակցութիւններ տեղի ունեցած են, սակայն աւելի հմուտ կերպով: Բանակցութիւններ պէտք է կատարուին, սակայն այդ մասին հրապարակումներ պէտք է ըլլան, այնքան ատեն որ քեզի յարմար ու բոլ շահերը նկատի առնող փաստաթուղթը պատրաստ չէ: Այսօրուան իշխանութիւնը շտապողականութիւն դրսեւորեց, որովհետեւ ուրիշ հարցեր կը լուծէր, այսօրուան հարցեր կը լուծէր, տնտեսական ծախողութեան խնդիրը բաւական բարդ վիճակի մէջ դրած է Հայաստանը, եւ փորձ կը կատարուի գտնելու ճամբայ մը, որ կը շրջանցէ վրաստանը, որ իր կարգին հարցեր ունի Ռուսիոյ հետ, բայց մեր իշխանութիւնները չեն կրնար հասկնալ, որ ասոր դիմաց վճարուող զինք, մեզմէ պահանջուած զինք չափէն աւելի մեծ է: Ասիկա պարզ, մերկ հարցեր պաշտութիւն է, որ այսօրուան խնդիրը լուծելու համար կը գոհ մեր ապագան: Այստեղ մէկ պատճառ չկայ, մենք նաեւ լաւապէս կը հասկնանք, որ իշխանութեան վրայ ահաւոր ճնշում կայ արտաքին աշխարհէն: Բայց երբ նման ճնշում կայ իշխանութեան վրայ, իշխանութիւնը պէտք է ազնիւ ըլլայ իր ժողովուրդին ըսելու. «Ես ճնշման տակ եմ, եկէ՛ք միասնաբար լուծումներ գտնենք. եկէ՛ք միասին դիմադրանք այս ճնշումներուն»: Իսկ մեր մօտ ուրիշ բան կը կատարուի, մեզի կ'ըսեն, որ ամէն ինչ բնական է, առաջադրուածը լաւ փաստաթուղթ է, դուք ի գուր կ'անհանգստանաք ու կը դժգոհիք:

Հ.- Չէ՞ք կարծեր նաեւ, որ ազգային գաղափարախօսութեան, հայրենիքի գաղափարին ու ընկալումին նկատմամբ, այսօրուան Հայաստանի եւ ամբողջական Հայաստանի հասկացողութեան վերաբերող եւս հարց կայ:

Վ. Յ.- Այս տեսակէտէն պէտք է ըսեմ, որ ամէնէն մեծ սխալը տեղի ունեցած է 1991 թուականին. երբ խորհրդային Միութեան փլուզումէն ետք Հայաստանը անկախացաւ: Առաջին բանը, որ նոր իշխանութիւնները պէտք է ընկին. այսինքն Լեւոն Տէր Պետրոսեանն ու անոր հետ իշխանութեան վրայ եղողները, եւ ի մի-

նաժողովի աշխատանքի աւարտը: Փաստօրէն մենք մեր ստորագրութեամբ կասկածի տակ կը դնենք Հայոց ցեղասպանութիւնը, ցուրը կը նետենք այդ տասնամեակներու աշխատանքը, որ կատարուած էր հայ ժողովուրդի կողմէ, տարբեր կառույցներու ընդմէջէն, Դաշնակցութեան Հայ դատի գրասենականերու, այլ կազմակերպութիւններու եւ վերջապէս վերջին տասնամեակներուն Հայաստանի Հանրապետութեան կողմէ: Բացի անկէ, ակնյայտ է, որ զուգահեռ այս արձանագրություններու քննարկումներուն, Հայաստանի վրայ ահաւոր ճնշում գոյութիւն ունի Ղարաբաղի հարցով, վերջին ամիսներուն օր չէ անցած, որ թուրք բարձրաստիճան պաշտօնեաները չայտարարեն, որ Հայաստանի հետ սահմանը կարելի է բանալ միայն Ազրայէճանի պահանջներուն գոհացում տալէ ետք, այսինքն Ղարաբաղը եւ շրջակայ տարածքները Ազրայէճանին յանձնելէ ետք: Մենք կը կարծենք, որ այս պայմաններու լոյսին տակ այս արձանագրությունները պէտք է ստորագրուի Հայաստանի կողմէ կամ առնուազն անոնց մէջ կատարուի շարք մը բարեփոխումներ: Մենք դեմ չենք Թուրքիոյ հետ բնական յարաբերութիւններ ստեղծելու. սակայն իսկապէս առանց նախապայմաններու: Հայաստանը համաձայնութիւն տալով առանց Թուրքիոյ կողմէ Ցեղասպանութեան ճանաչման, առանց ընդհանրա-

գած կը փորձեն քննել հայկական լեռնաշխարհին, նոյնիսկ տակաւին կանգուն հայկական յուշարձանները այլ տիրոջ պատրաստ են յանձնելու թուրքերը, սակայն ոչ իսկական տէրերուն հայերուն, կը խօսին վրացիներուն, բիւզանդացիներուն տալու մասին, սակայն երբեք իրենց բուն տէրերուն: Այսինքն Ցեղասպանութիւնը կը շարունակուի Արեւմտեան Հայաստանի մէջ, որովհետեւ նաեւ հոն ապրող քողարկուած հայերը թիրտերու, համշէնցիներու անուան տակ ապրող, կը վախճան ըսելու, թէ հայ են, կը վախճան, որովհետեւ տեսան Հրամոյ Տիգրի ճակատագիրը:

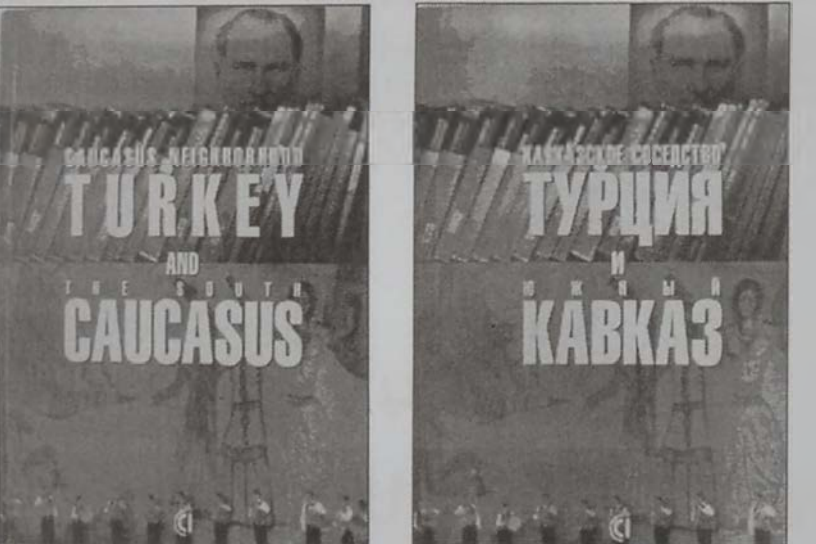
Ցեղասպանութիւնը կը շարունակուի սփիւռքի մէջ, որովհետեւ սերունդէ սերունդ ազգապահպան աշխատանքը շարունակելով այնուամենայնիւ հայկական ուժը բաւարար չէ, որպէսզի սփիւռքը փրկէ ծուլումէն: Սերունդէ սերունդ հայութիւնը կը կտրուի իր հայրենիքէն եւ հայկական արմատներէն դաղրելով հայ ըլլալէ, մոռնալով լեզուն, արմատները. կ'օճը. սեփական պատմութիւնն ու ցեղային պատկանելիութիւնը Ցեղասպանութիւնը կը շարունակուի Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ, որովհետեւ Ցեղասպանութեան եւ, ռուսերու եւ թուրքերու միջեւ կնքուած անարդար պայմանագիրներու պատճառով Հայաստանը զրկուած է կենսական տարածքէն. հաղորդակցու-

«ԱՐԱՐԱՏ» ՈԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԸ ԴԱՏ
ԿԸ ԲԱՆԱՅ ԶԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԱՍԿԱԾԻ ՏԱԿ ԱՆՈՆՈՂ «ԿՈՎԿԱՍ»
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԱՆ ԴԵՄ

«ԿՐԵԱՅ ԶԱՐԽՆԱԼԻ
ԹՈՒԻԼ, ՍԱԿԱՅՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԿԱՆ
ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԺԽՏՄԱՆ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐ»,
«ԱԶԴԱԿ»ԻՆ Կ'ԸՍԵ
Ա. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Նախորդ ամսուան աւարտին Յայաստանի մէջ գործող «Արա-րատ» ռազմավա-րական կեդրոնը դատ քացաւ «Կովկաս» հիմ-նարկին դէմ, որ Յայոց ցեղասպա-նութեան ճշմար-տացիութիւնը կասկածի տակ առնող յօդուած բռնկակող գիրք մը հրատա-րակած էր:

Երեւանի մէջ գտնուող «Արա-րատ» ռազմավա-րական կեդրոնին մէջ «Ազդակ»ի հետ այս մասին ունեցած զրոյցին ընթացքին «Արա-րատ» ռազմավարական կեդրոնի ղեկավար Արմէն Այվազեան յայտնեց, որ Յայաստանի մէջ Թուրքիան արդէն ներսէն լրագրողական հսկայ աշխատանք կը տանի: Կրկնաշատ զարմանալի թուիլ, սակայն ցաւալի իրականութիւն է, որ Յայաստանի մէջ կան ցեղասպանութեան ժխտման պարագաներ՝ Յայաս-տանի քաղաքացիներուն եւ Յայաստանի մէջ արծա-նագրուած կազմակերպութիւններու կողմէ: Զանի որ նման դէպքեր շատցած են, մենք որոշեցինք դատա-կան հայցով, որ Յայաստանի մէջ առաջինն է ցեղաս-պանութեան ժխտման դէմ, դիմել Զաղաքացիական հայցով Երեւանի առաջին դատարան: Մեր հայցը ուղղած ենք «Կովկաս» հիմնարկ-հիմնադրամին կող-մէ հրատարակուած գիրքի մը դէմ. որուն բնագիրը անգլերէն է եւ թարգմանուած է ռուսերէնի: Դոյս լոյս տեսած է թուրք հեղինակի մը՝ Այպաս Կորկիւլուի յօդուածը, ուր հեղինակը Ցեղասպանութիւնը ուղ-ղակիօնէն կը դնէ կասկածի տակ եւ 34 ապստմ ցե-

ղասպանութիւն բառը կը դնէ չափերտներու մէջ: Զա-նի մը անգամ կը կրկնէ Ցեղասպանութեան մասին անհիմն պնդումներ արտայայտութիւնը՝ դարձեալ չափերտներու մէջ պահելով ցեղասպանութիւն բա-ռը:

Ըստ Ա. Այվազեանի, նման երեւոյթներ ցոյց կու տան, որ ազգային, հանրային շահերու ու անվտան-գութեան պաշտպանութեան վիճակը ինչ կացու-թեան մէջ է Յայաստանի տարածքին:

Մինչ այդ, մինչեւ այս գիրքերու հրատարակու-թիւնը, «Կովկաս» հիմնարկը Պոլսոյ մէջ կազմակեր-պեց գիտաժողով: Կը պատկերացնէ՞ք, որ Յայաս-տանի մէջ արձանագրուած կազմակերպութիւն մը իր գիտաժողովը կայացնէ Թուրքիոյ մէջ... Խորքին մէջ այդ գիտաժողովն է, որ չափերտներու մէջ պէտք է դնեն: Դոյս նաեւ հնչած են ցեղասպանութիւնը հեր-քող այս արտայայտութիւններ:

Մենք դատարան դիմած ենք՝ պահանջելով վնա-սուց հատուցում, պահանջելով արգիլել այս գիրքին մնացած օրինակներու տարածումը, ինչպէս նաեւ պարտաւորեցնել այս անհիմն պնդումներու եւ ապա-տեղեկատուութեան հրապարակային հերքում՝ Յա-յաստանի մամուլին մէջ եւ արբանեակային սփռում-ներ ունեցող պատկերասփիւռի կայաններու ճամ-բով:

Ասկիւ Յայաստանի մէջ Ցեղասպանութեան ժխտման լաւագոյն օրինակն է, որուն ոչ մէկ ձեւով կրկնայինք հանդիպիլ տասը տարի առաջ: Կարելի չէր երևակայել, որ Յայաստանի մէջ կրկն գտնուիլ մարդիկ, որոնք կրկն սատարել Թուրքիոյ հակա-հայ ռազմավարութեան իրականացման, իսկ այդ մարդիկը այսօր Յայաստանի մէջ ունին հզօր հովա-նաւորներ: Գիրքին կողքին վրայ կայ Աթաթուրքին նկարը... Արդեօք հոն ինչո՞ւ Անդրանիկի, Գարեգին Նժդեհի կամ Սողոմոն Թեփիքեանի նկարները չեն դրուած. այս բոլորը բանի մը ցուցանիշ են...

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ «ՅՈՐԻՉՈՆ»Ի
ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ԴԻՒԱՆԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ
ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ՓՈՐՁԱՔԱՐԸ

Անցնող տարուան սեպտեմբերին սկիզբ առած հայ-թրքական յարաբերութիւններու «Ֆութպոլային դիւանագիտութեան գործընթացը, իր մէջ ընդգրկե-լով «քարտէսային ճանապարհ»ի գաղտնի բանակ-ցութիւնները, հասաւ երկկողմանի դիւանագիտա-կան յարաբերութիւններ հաստատելու մերօրեայ արարին:

Յայաստանի իշխող վարչակազմի քաղաքական այս արկածախնդրութիւնը, իրողութեան մէջ, ան-դառնալի կորստեան ենթարկուելու դատաստանին կը յանձնէ հայ ժողովուրդի պատմական յիշողու-թիւնը, իրաւունքները եւ ազգային արժանապա-տուութիւնը:

Երեւանի եւ Անգարայի իշխանութեանց վերնա-խաւերուն միջեւ երկխօսութիւն սկսելու որբէւ նա-խաձեռնութիւն 21-րդ դարու քաղաքակիրթ աշխար-հին մէջ կրկնա ընկալուիլ որպէս տարածաշրջանէն ներս աշխարհաքաղաքական հետագայ դրական զարգացումներուն ուղղուած կառուցողական քայլ: Սակայն, երբ յարաբերութիւններու մերձեցման հա-մար կենսքի կոչուած նախագիծին ընդհանուր պա-րուակը կը վերածուի թրքական կողմի նախապա-յաններու եւ ըողարկուած պահանջներու կանխամը-տածուած ցուցակի մը, այդ պարագան արդէն անըն-դունելի ու բացարձակապէս մերժելի կը դառնայ: Յիշեցման կարգով յայտնենք, թէ Յայաստանի վե-րանակիցացման սկզբնական հանգրուանին իսկ, թրքական կառավարութիւնը Յայաստանին առջեւ դրած էր երկու նախապայման.

Ա.- Յայաստան պէտք է ճանչնայ Թուրքիոյ տա-րածքային ամբողջականութիւնը,

Բ.- Երեւան պաշտօնապէս պէտք է հրաժարի Յա-յոց ցեղասպանութեան ճանաչման պնդումներէն:

Օգոստոս 31-ի հայ-թրքական փաստաթուղթի արձանագրութիւնները կը վերահաստատեն վերը նշուած նախապայմանները՝ պարզապէս աւելի քա-ղաքակիրթ շեշտ տալով երկրորդ պայմանին, ուր կ'առաջարկուի «1915-ի դէպքեր»ը «ուսումնասի-րել» եւ այդ «դէպքեր»ը ուսումնասիրող ակադեմա-կան լանձնաժողով մը յառաջացնել:

Իսկ այսօր, նախագիծը ստորագրելու իրենց արարքը արդարացնելու միտումով, Յայաստանի Զանրապետութեան իշխանութիւնները սփուրեան գաղթածախներուն պիտի փորձեն կարծ ժամանա-կահատուածի մը ընթացքին «բացատրութիւններ» կամ «յստակացումներ» ներկայացնել հայ-թրքական յարաբերութիւններու գծով:

Այս ընթացքով Յայաստանի իշխանութիւնները թրքական փորձաքարին դիմաք պարզապէս կ'ընկը-կին: Իսկական այլընտրանքը պիտի ըլլար այն, որ հայ ժողովուրդի ազգային անվտանգութեան նախա-թար երթին եւ հայ ժողովուրդի պատմական գոյա-տեւելիութեան մշտնջենականացման համար՝ Յա-յաստանի Զանրապետութեան իշխանութիւնները հրաժարեին հայ ազգի պատմական իրաւունքներն ու արժանապատուութիւնը գերեզմանող օգոստոս 31-ի արձանագրութիւններէն:

ՄԻԱՑԵ՛Ք, ՀԱՅԵՐ

Ճակատագրական այս պահուն դարձեալ կ'իմաս-տաւորուի պատմութեան ծայրը, որուն անսալու ենք բոլոր ժամանակներուն:

Մեր պատմութեան տարբեր հանգրուաններուն, տարբեր պարագաներու տակ, տարբեր կացութիւն-ներու դէմ յանդիման, հոգեւորական թէ աշխարհա-կան տարբեր ղեկավարներու կողմէ հնչած է այդ կո-չը, պատգամը, ամէն անգամ որ վտանգուած է մեր գոյութիւնը, մեր հայրենիքի, մեր ազգի՝ գոյութիւնը:

- Միացե՛ք, հայեր,- Այդ չէ՞ր պատգամը Սահակ Պարթեւ կաթողիկոսին, Ե. դարուն, երբ տեսնելով, թէ ինչպէս մեր երկիրը զոհ կ'երթար պարսից եւ յու-նաց պայքարներուն, կողմերուն համակիր երկու իրարամերձ հաստիճաններու վերածելով մեզ, կըզ կ'ուղղէր բոլորուիլ թէկուզ «հիւանդ ոչխար» նկատ-ւած մեր արքային շուրջ:

- Միացե՛ք հայեր,- Այդ եղած է առաջին պատգա-մը Ղ.Յ.Դաշնակցութեան, 1890-ին, երբ ան հրապա-րակ կ'իջնէր փրկելու համար հայու արժանապա-տուութիւնը:

- Միացե՛ք հայեր,- կը պատգամէր զօր. Սիլիկեան՝ Սարդարապատի մահու-կենաց ճակատամարտին:

- Միացե՛ք հայեր,- ըսել ուզած է Եղիշէ Չարեցի, իր «Պատգամ»ով, երբ իր իսկ դաւանած համայնա-վարութիւնը հայութիւնը կործանման եզրին էր առաջնորդած:

Եւ այսօր, երբ ոչ թէ ֆիզիքապէս, այլ իր եւո-թեամբ կործանման կ'երթայ մեր երկիրը, ու հայ եւ հայութիւն պատմութեան բեմէն ընդմիշտ անհետա-նալու վտանգին առջեւ կը գտնուի, ամէն ժամանա-կէ աւելի հրամայական կը դառնայ ցուցաբերել մեր կամքը միասնական ուժ ներկայացնելու:

Միասնական ուժ չի նշանակեր միանման մտա-ծողութիւն, այլ գիտակցութիւն՝ ամբակայելու ազգա-յին գերագոյն շահը ամէն բանէ վեր դասելու կեց-ւածքը:

Եւ երբ անկեղծ ու լուրջ կերպով հարց տանք ու քննենք, թէ ի վերջոյ ի՞նչն է, որ մեզ կը հակադրէ իրարու եւ հատուածներ կը յառաջացնէ ազգին մէջ. կը տեսնենք, որ գաղափարականի. մեր երկրի ու մեր

ՎԵՐԺ-ԱՐՄԵՆ

Շար.ը՝ էջ 8

ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ ԹՈՒՐԶԱԿԱՆ
ՍԻՐԱԽԱՂԻ ՈՐՈԳԱՅԹՈՒՄ

Շա՛տ ուշացումով ծանօթացայ կա-տարուածին՝ 2009 թ. փետրուարի 17-ի թուրքական «Հիւրիէյթ» թերթում տպագրուած «Ուսանողներն օրինակ են ծառայում» հրապարակմանը, ու-շացումով, քանի որ լայն արծագանգ չէր գտել հայաստանեան զանգուածա-յին լրատուամիջոցներում ու չէր դար-ձել քննարկման առարկայ. ես այն որակում եմ վերջին ժամանակներս իշխանութիւնների կողմից մեր ազգա-յին յոյժ կարեւոր թեմաները եօթ կող-պէքի տակ պահուող գաղտնիքների շարքին:

Որպէս կատարուածի նախաբան ասեմ.

«Ֆութպոլային հրաւերքից սկսած մեր նախագահն ու արտաքին գործե-րի նախարարը որոշեցին, որ հաշուե-տու ինչ ժողովրդի առաջ, թէ աջ ձեռ-քով չ'են տալիս՝ ո՛ւմ, իսկ ծախով ի՛նչ են վերցնում՝ ումի՛ց, սակայն փաստերն ապացուցեցին, որ Թուր-քիան մեզ տալու ոչի՛նչ չունի, եթէ մենք մեր պահանջատիրութիւնից վերջնականապէս չ'հրաժարուենք, իսկ մեր նախագահի ու արտաքին գործե-րի նախարարի ֆութպոլային հնա-րամտութեան զգայացունց աղմուկը անյաջող փորձ էր, զուտ նմանակում ստեղծող հայ-թուրքական մերձեցման ու հաշտութեան: Իրականում մաս-կամտօրէն սիրախաղով տարուած, հերթական անգամ ջուր լցրեցին Թուրքիայի ջրաղացին՝ ապակողմո-րոշելով աշխարհին ու առանձնապէս Ամերիկայի նախագահին՝ Օպամային, այս սիրախաղը պատճառ դարձաւ նրան երկմտելու. արդիւնքում նա զրկուեց հնարաւորութիւնից՝ կատա-րելու ամերիկահայութեան տուած իր խոստումը, եւ ապրիլի 24-ը ոչ թէ «Հա-յոց եղեռն» որակէր, այլ միջազգայնօ-րէն ընդունուած եզրը՝ «Ցեղասպանու-թիւն»: Այստեղ են ասել՝ «Ի՛նչ ցանե-ցին, ա՛յն էլ հնձեցին», ու մեղաւորներ փնտռելու կարիք չկայ, քանզի սիրա-խաղ աստուածը չա՛տ հեռու է դիւա-նագիտութիւն կոչուելուց, կարելի է ասել սոսկ այլընտրանք է. պատրանք. յաջողութեան հասնելու ցնորք. որը իրօքիկ նման պայթեց ապրիլի 24-ին՝ Օպամայի ելոյթի հետ մէկտեղ:

Սեփական նախաձեռնութեամբ թուրքական սիրախաղի որոգայթում յայտնուած մեր նախագահին ու ար-տաքին գործերի նախարարին ուզում եմ ուղղել մի հռետորական հարց.

- Արդեօ՞ք գիտակցում են «Ֆութպոլ-ային դիւանագիտութեան» պարտու-թիւնը, թե՛ ողջ ազգը ստիպուած է պա-տանդ դառնալ իրենց ծախողուած սի-րախաղին, որը քայլ առ քայլ թուլա-ցնում է հայկական դիրքերը, փոխա-րենը է՛լ աւելի գօտեպնդում եւ ինք-նավստահ դարձնում Թուրքիային ու-րանալու եւ ժխտելու Յայոց ցեղաս-պանութիւնը:

ԱՅԱՄԱՍԻԿ ԵՄ ՍԻ ՈՐՈԳԱՅԹ

Այս անգամ թուրքական կառավա-րութիւնը կարողացաւ յաջողել իր ստոր քայլն իրագործել՝ օգտագործե-լով 20 հայ ուսանողների հիւրընկա-լելով Թուրքիա. Անատոլիայի Նեշե-հիր քաղաքում հայ-թուրք ուսանողնե-րի երկխօսութեան, մերձեւալու պատրուակով հիւրընկալուած հայ ու-սանողներից սիրախաղի բողի տակ թաքնուած ստորագրութիւն կորզել:

Չաւեշտական է. թուրքական շնա-կանութիւնը սահմաններ չի ճանաչում: Ահա հերթական հնարքը՝ Ցեղասպա-նութիւնը խեղաթիւրելու, մերժելու, ցաւօք արդէն ուրիշ հնարքներով՝ բա-րեկամութեան բողի տակ: Արդեօք եր-կա՞ր է ձգուելու հայ-թուրքական սի-րախաղը, ե՞րբ ենք ուշքի գալու, ե՞րբ...

Կիսում եմ «Արարատ» ռազմավա-րական կենտրոնի տնօրէն Արմէն Այ-վազեանի մտահոգութիւնները Թուր-քիայում հիւրընկալուած 20 հայ ուսա-նողների խայտառակ, ապազգային համատեղ յայտարարութեան տակ ստորագրելու հետ կապուած. առան-ծապէս հայ ուսանողների յայտարա-րութիւնը, որտեղ Յայոց ցեղասպանու-թիւնը ներկայացուած՝ 1915 թ. դեպ-քեր, որի արդիւնքում անարգում է 1.5 միլիոն հայ նահատակների սուրբ յի-շատակը եւ մեր բռնազաւթուած տա-րածքների նկատմամբ պահանջատեղ լինելու իրաւունքը:

Խոստովանեմ՝ հոգուս խորքում խո՛ր ցաւ ապրեցի: Փորձում եմ փնտռել, գտնել կատարուածի պա-տասխանները. հայ ընտանիքում երե-խայի սխալ դաստիարակութիւն, դպրոցական ծրագրից հայրենասփ-րական թեմաների դուրս մղո՞ւմ... որ-տե՞ղ, որտե՞ղ փնտռենք արմատները, ինչո՞ւ ենք թերացել հայ երիտասա-րդին կրթելու՝ հայրենասիրական ոգով...

Մի թէ մեր ֆետայիները՝ Անդրանի-կը, Զաւուշը, Նժդեհը, Գոլթրէն Եանիք-եանը, Մովսէս Գորգիսեանը, Մոն-

թեն... հետեւորդներ չունեն, սիրտս կտոր-կտոր է լինում:

Մի՞թէ բլէյանական գաղափարնե-րով առաջնորդուող սերունդ է ձեւա-ւորուում Յայաստանում եւ առանձնա-պէս՝ համալսարաններում:

Արթնացի՛ր, Շիրազ, ու տե՛ս, որ հայ երիտասարդը ուրանում է մեր կարօ-տի երկիրը Մասիսն ու Սիփանը, Անի, Կարսն ու Էրզրումը, Վանն ու Պիթիլ սը, Մուշն ու Սասունը...

Երբ Թուրքիայում, Ազրպեյճանում ազգայնամոլութիւնը հիւսանդահն չա-փերի է հասնում, Յայաստանում փորձ է արւում աճող սերնդին կրթել Եւրո-պայի խաղի կանոնների չափանիշնե-րով՝ համաշխարհայնացման գաղա-փարախօսութեան կրողներ. աներեւա-կայելի է, որ հայ ուսանողին կարողա-նում է թուրք երիտասարդը այնպէս համոզել, որ անգամ արիւնակցական կապերով քոյր ազգեր ներկայանալ, մեր երկու թշնամի, իրարամերձ ազգե-րի միջեւ, պատրանք ստեղծել հոգեւոր միասնականութեան՝ հաւաստիացնե-լով, որ բոլոր տարածայնութիւններն ու թշնամանքը այսուհետ հարթուած են: Արդիւնքում գայթակղուած հայ ուսա-նողը կարեւորելով իր «առաքելութեան պատմական պահը»՝ նման պատաս-խանատու փաստաթղթի համատեղ յայտարարութեան տակ իր ստորագ-րութիւնն է դնում: Թուրքական կողմի այս հրաւերքի կազմակերպիչների յե-տին մտքերն ինձ չի զարմանում, որ «Ակօս» օրաթերթի մասնակցութիւնը կար այդ հրաւերքի կազմակերպիչնե-րի մէջ, կրկնում եմ՝ չեմ զարմանում, քանզի թուրքը յաճախ է մեզ մորթել մեր իսկ դանակով:

Թուրքական իւրաքանչիւր բարի **ժեսթի** տակ ինչ-որ մուլք հնարք է թաքնուած՝ աշխարհին մոլորեցնող ուղղակի պէտք է ձեռնպահ մնալ գայ-թակցութեան գիրքն ընկնելու որոգայ-թից:

Կատարուածի հիմնական մեղաւոր-ները իրականում Յայաստանի համա-լսարանի ղեկավար մարմիններն են, դասախօսական կազմը, ովքեր անպա-տասխանատուութեամբ են վերաբեր-ւել Թուրքիա մեկնող ուսանողների ինչ-պէս ընտրութեանը. այնպէս էլ հոգե-բանօրէն նրանց պատրաստելու: Նրանց իրաւունքների սահմանները ծաղաւորելու եւ ամենակարեւոր չեն ուսումնասիրուել Թուրքիա մեկնող ու-սանողի հայրենասիրութեան չափը, տեղեկացուածութիւնը Յայոց ցեղաս-պանութեան ու առանձնապէս նրանց հայեացքների՝ սուիրաւածութեանը Յայ դատին ու հայրենասիրական ոգուն, այլապէս այս խայտառակ հալախայ իրողութեան ականատես չէինք լինի:

Այս պահին ինձ հետաքրքրում է մի հարց.

20 հայ ուսանողների վերադառնա-լով Յայաստան՝ արդեօ՞ք համալսարա-նում քննարկման թեմա դարձաւ այս երիտասարդների դաւաճանակն արարքը, արդեօք բացատրութիւն պա-հանջուե՞ց: Նման ազգադաւ երիտա-սարդները պէտք չէ տեղ ունենան հա-մալսարանում, նրանք արժանի չեն մեր մայր համալսարանից ոտքերը ներս դնելու պատուին:

Այս համալսող յայտարարութեան տակ 20 հայ ուսանողներից կորգած ստորագրութիւններով փաստաթուղթը ծաղաւորելու եւ ամենակարեւոր են օգտագործել աշխարհի աչքին **թուգ** փչելու՝ ներկայացնելու իբրեւ Յայոց ցեղասպանութեան իրենց պնդումներն են ուրացումները «վաւերացնող ան-հերքելի **աքթ**»: Իրականում իրենից իրականաւ արժեք չունեցող այս փա-ստաթուղթը սեփական խարդախ նպա-տակներին ծառայեցնելը վկայում է զուտ ստով ու կեղծիքով առաջնոր-դուող թուրքական քաղաքական վեր-նախախի, պատմաբանների, մոլի ազ-գայնականների աշխարհին մոլորեց-նող, Ցեղասպանութիւնը կոծկող հեր-թական **շանթաժի** անյաջող փորձերից մէկը: Իրենց նպատակին հասնելու հա-մար ինչեքի՞ր՝ ասեւ չդիմեցին, ո՛ւմ ասեւ չխնդրեցին իրենց մեղաւկիցը դառնել:

Դժուար չէ կշռահել, որ ամէն գնով 20 հայ ուսանողներից ստորագրութիւն կորցելը նպատակամղուած է ապա-կողմնորոշուելու թե՛ եւրոպական պե-տութիւններին, թե՛ Եւրոմիութեանը, թե՛ Ամերիկային, թե՛ ողջ աշխարհին: Իմ կարծիքով, պէտք չէ լուրջ վերա-բերուենք այդ փաստաթղթին, որը չու-նի ոչ մի իրաւական ուժ, քանզի աշ-խարհով մէկ հարկիւր հազարաւոր կեն-դանի վկայութիւնները, ժապաւենները, արխիւային փաստաթղթերը, օտարնե-րի վկայութիւններն ու յուշերը, լուսա-կողմներն ու վերջապէս տասնեակ պե-տութիւնների խորհրդարանների կող-մից Յայոց ցեղասպանութեան ընդու-նումը, թուրք առաջադէմ անհատների՝ Թաներ Աքչամի, Օրհան Փամուքի, Էլիֆ Շաֆաքի, Զաւու Չամուքի, Չարաքուրի...

ՍՈՒՍ ԱՐՇՈՒՆԵՅԻ

Շար.ը՝ էջ 8

ՄԵՆՔ ԼՊԱՏԱԿ ՈՒ ԿԱՄՔ ՈՒՆԵՆՔ

(ՀՀԴ ԲԻՐՐՈՅԻ ԱՆԴԱՍ ԱՂՈՒԱՆ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ ԱՐՏԱՍԱՆԱԾ ԽՕՍՐԸ՝ 30 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻՆ ՊՈՒՐԾ ՀԱՍՈՒՏԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ ՀԱՄԱՔԻՆ)

Մենք այստեղ ենք, կողք-կողքի, համախմբուած, որովհետեւ այս օրերի գլխաւոր թեման առնչուում է բոլորին։ Առնչուում է համայն հայութեանը, մեր անկախ պետականութեան եւ հայ ժողովրդի ապագային։

Այո, Հայաստանը առանձին մի ուժ է, Հայաստանն ու ամբողջ հայութիւնը միասին՝ բոլորովին այլ՝ շատ աւելի հզօր ուժ։

Ինձ համար պատիւ ու պատասխանատուութիւն է ելլոյթ ունենալ ձեր առջեւ, այստեղ՝ Պէյրուքի կենտրոնում։

Ուրիշ ով, եթէ ոչ դուք գիտէք, թէ սերունդների ի՛նչ զոհողութիւններով ու զոկանքներով, ի՛նչ նուիրումով ու անձնուրացութեամբ էք պահպանել հայկական ոգին, մեր պատմական յիշողութիւնն ու պահանջատիրութիւնը, ապագայի մէջ անկախ Հայաստան, միաւորուած հայութիւն ունենալու գերնպատակը։

Հաւատացէ՛ք՝ որքան էլ դժուար լինի այսօրը, որքան էլ վտանգներ ու խոչընդոտներ լինեն մեր առջեւ, միեւնոյն է՝ մենք հասնելու ենք մեր նպատակներին, աշխարհում հաստատելու ենք մեր ինքնուրոյն տեղը, ապացուցելու ենք, որ տէր ենք մեր անժամանցելի իրաւունքներին։ Այս հաւաքը, ձեր միակամութիւնը, երկրագնդի չորս ծագերում տեղի ունեցող նոյնաբնոյթ բողոքի **ակցիաները** ասուածի վկայութիւնն են։

Հիմա՝ բուն օրակարգը. հայ-թուրք յարաբերութիւն, նախաստորագրուած արձանագրութիւններ, մեր վերաբերմունքը։

Բայց ամենից առաջ՝ մի հաստատում. Դաշնակցութիւնը երբեք դեմ չի եղել եւ դեմ չէ հայ-թուրքական յարաբերութիւնների բնականացման։ Բայց՝ իրօք առանց նախապայմանների։ Այո, իբրեւ ազգային կուսակցութիւն, մեր փորձառութեամբ ու պայքարով, մենք համոզուած ենք՝ այդ հարեւանի հետ բնական յարաբերութիւն կարող է լինել միայն Թուրքիայի կողմից Ցեղասպանութեան ճանաչման եւ հետեւանքների վերացման քայլերի դէպքում։ Ծանաչումն ու հատուցումը ոչ միայն մեզ են պետք, այլեւ՝ աշխարհին ու հենց Թուրքիային։ Եւ դա լինելու է։

Բայց այսօր, իբրեւ պետութիւն, մենք դեմ չենք, որ յարաբերութիւն հաստատուի առանց նախապայմանների։

Սա նրանց համար, ովքեր փորձում են խեղաթիւրել Դաշնակցութեան մօտեցումները։ Ովքեր ասում են, թէ Դաշնակցութիւնը հակաթուրքական կազմաւերպութիւն է։ Դաշնակցութիւնը դեմ է ցանկացած յարաբերութեան, Դաշնակցութիւնը դեմ է սահմանի բացմանը։

Սահմանի բացմանը մենք դեմ չենք։ Մենք դեմ ենք պարտադրանքներին։ Մենք դեմ ենք բացայայտ ու քողարկուած նախապայմաններին։

Մեզ մտահոգում է հարմարուողների, սեփական տեսակէտ ունենալուց վախեցողների այն հիւսակ մտայնութիւնը, թէ ոչ մի վտանգ չկայ, թէ այս արձանագրութիւնները չեն հակասում մեր ազգային-պետական շահերին։ Երբ Հայաստանի նախագահը ընդունում է, որ «խնդրալարոյց բաղադրիչներ», «մտահոգութիւններ», «**ռիսքեր**» կան, յիշեալ մտածողութիւնը դառնում է ողորմելի թուամոռթների վարք։

Իբր՝ սահմանի բացումը լուծելու է մեր բոլոր հարցերը։ Սուտ է, չի լուծելու։ Այո, ոչ ոք չի ժխտում, որ Հայաստանը դժուար լիճակուում է։ Ոչ ոք չի ժխտում, որ բաց սահմանը աւելի լաւ է, քան փակը։ Բայց՝ ի՛նչ գնով, ի՛նչ կորուստներով ու հեռանկարով։ Իսկ կորուստներ արդեն կան։

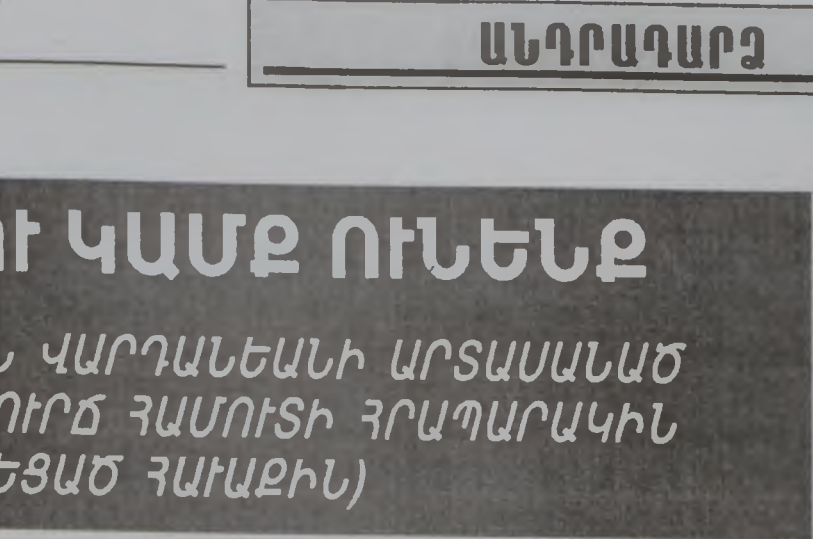
Ահաւասիկ. Հայաստանի ազգային անվտանգութեան հայեցակարգում, որ սահմանադրութիւնից յետոյ մեր պետութեան գլխաւոր փաստաթուղթն է, յստակ գրուած է. «Յետամուտ լինելով Հայոց ցեղասպանութեան համընդհանուր, այդ թումը՝ Թուրքիայի կողմից ճանաչմանն ու դատապարտմանը, Հայաստանը այն դիտարկում է ոչ միայն պատմական արդարութեան վերականգնման, այլեւ տարածաշրջանում փոխադարձ վստահութեան մթնոլորտի ձեւաւորման եւ ապագայում նման ոճիրների կանխարգելման **համամտեցումում**»։

Ճշգրիտ ձեւակերպում է, որովհետեւ այս խնդիրը ոչ միայն անցեալի, այլեւ ապագայի հարց է, ոչ միայն մեզ է վերաբերում, այլեւ՝ ամբողջ աշխարհին։

Գործո՛ւմ է, արդեօք, այդ դրոյթն այսօր։ Եթէ գործում է, մեր արտաքին գործերի նախարարը ինչո՞ւ չի յայտարարում, որ մենք, այո՛, գնում ենք Թուրքիայի հետ կապերի բնականացման, բայց նաեւ համոզուած ենք, որ ճիշդ յարաբերութիւններ կը լինեն, եթէ Թուրքիան եւ աշխարհը ճանաչեն Ցեղասպանութիւնը։

Վերցրեք եւ կարդացէք երկու օր առաջ ՄԱԿի ամփոփից հնչեցրած նրա ելոյթը։ Կարդացէք այն հատուածը, որ, իբր, Ցեղասպանութեանն է առնչում։ Թոյլ, ոչինչ չասող, խուսափողական արտայայտութիւններ։

Եթէ այսպէս է, բնականաբար մենք լուրջ մտահոգութիւն ունենք, որ քողարկուած նախապայման կայ։ Կամ քի՞չ է այն փաստը, որ հայ-թուրքական երկխօսութեան սկզբից ի վեր Ցեղասպանութեան միջազգային անկազմիս գործընթացը կասեցուած է։ Հասել ենք մի տեղ, որ Թուրքիայի վարչապետը Հայաստանին խորհուրդ է տալիս չլսել սփիւռքին։ Ո՞վ

պիտի պետութեան անուկից պատասխանէր։ Ո՞վ պիտի ասէր՝ Ցեղասպանութիւնը սփիւռքի հարցը չէ։ Ցեղասպանութիւնը Հայաստանի Հանրապետութեան, համայն հայութեան հարցն է։

Հայրենակիցնե՛ր,

Մեզ համար հիմնական մտահոգութիւն է ինչո՞ւ արձանագրութիւններում յստակ նշուած չէ, որ՝ «երկու երկրները յարաբերութիւններ են հաստատում առանց նախապայմանների»։ Այս բառերը չկան նաեւ պարիլի 23-ի համատեղ յայտարարութեան մէջ։

Մինչ օրս Թուրքիայի ոչ մի ղեկավար այդ արտայայտութիւնը ոչ մի անգամ չի արտաբերել։ Ո՛չ Էրտողանը, ո՛չ Կիւլը, ո՛չ Պապաշանը եւ ո՛չ էլ Տաւութօղլուն երբեք չեն ասել, որ իրենք Հայաստանի հետ յարաբերութիւնները կարգաւորում են առանց նախապայմանների։ Ինչո՞ւ չեն ասում։

Յաջորդ մտահոգութիւնը։ Ոմանք սիրում են յայտարարել, թէ այս փաստաթղթերում որեւէ կերպ չի շօշափում Արցախի հարցը։ Բայց այսօր՝ արձանագրութիւնների հրապարակումից յետոյ, ե՛ւ Թուրքիայում, ե՛ւ Ազրպէյճանում միայն մէկ հարց են քննարկում. ինչպէ՛ս էք գնում Հայաստանի հետ յարաբերութիւնների բարելաւման, երբ հանգուցալուծուած չէ Արցախի խնդիրը։

Ի՛նչ ասել է՝ Լեռնային Ղարաբաղի հարց չկայ։ Մէկ տարի առաջ Թուրքիայում այս հարցը կա՞ր, Թուրքիան որեւէ տեղ այսքան աշխուժօրէն խօսո՞ւմ էր այդ մասին։ Վստահ եմ՝ վարագոյրի ետեւում խօսում էր, փորձում էր ազդել, բայց այսպէս հրապարակային, իր արտաքին քաղաքականութեան առանցք չէր դարձրել Արցախի հիմնախնդիրը։

Չկայ մի օր, որ Էրտողանը, Կիւլը, Տաւութօղլուն Հայաստանի հարցը չպայմանաւորէն Արցախում ազրպէյճանանպաստ զարգացումներով։ Ցանկացած երկրի ղեկավարի հետ, ցանկացած միջազգային կազմակերպութիւնում նրանք բարձրացնում են Արցախի հարցը եւ լուծման իրենց պատկերացումն են թելադրում։ Մի՞թէ սա նախապայման չէ։

Ընդհանուր սահմանի փոխադարձ ճանաչման հարցը։ Ինչո՞ւ է Հայաստանը պարտաւորում անել մի բան, ինչը սահմանափակելու է պատմական արդարութեան հետամուտ լինելու սերունդների իրաւունքը։ Ե՛ւ Հայաստանը. ե՛ւ Թուրքիան անդամակցել են միջազգային կազմակերպութիւնների՝ դրանով իսկ պարտաւորութիւններ ստանձնելով։ Այդքանը լիովին բաւական էր. բայց այստեղ եւս մեր դիւանագիտութիւնը զիջումների է գկացել։

Վերջապէս բոլորն էլ, գիտեն, որ Թուրքիան Հայաստանի հետ սահմանի փակել է Ղարաբաղեան խնդրի պատճառով։ Տասնվեց տարի է անցել։ Որեւէ պետութիւն, որեւէ միջազգային կազմակերպութիւն՝ դատապարտել է Թուրքիային դրա համար։ Չե՞՛ որ սա էլ է **ագրեսիա** Հայաստանի հանդէպ, եւ հարկ է, որ դատապարտուի միջազգային հանրութեան կողմից։ Ոչ թէ պետք է Թուրքիային համոզեն, ինչդրեւ, յորդորեն, որ նա բացի սահմանը, այլ պետք է դատապարտեն։ Բայց մենք նման խնդիր դրե՛լ ենք մեր առաջ։

Ամէն ինչ գլխի վրայ շուռ է եկել։ Կարծե՛ք՝ նոյնիսկ մենք ենք մոռացել, որ Ազրպէյճանն է յարձակուել Ղարաբաղի վրայ ու պարտուել այդ պատերազմում։

Բանը հասել է այնտեղ, որ Հայաստանին բռնագրաւող է յայտարարում Թուրքիան։ Այն Թուրքիան, որ բռնագրաւել է մեր հայրենիքը։

Ի վերջոյ, մենք Թուրքիային ոչինչ պարտք չենք։ Թուրքիան է մեզ պարտք։

Հայրենակիցնե՛ր,

Յաջորդ մտահոգութիւնն այն է, որ այս գործընթացը արդեն իսկ ներազգային պառակտում է առաջացնում՝ թուլացնելով մեր ընդհանուր ուժն ու կարողականութիւնը։ Բայց չէ՞ որ Թուրքիան ու Ազրպէյճանը հենց այդ եւ երազում։ Երազում են Արցախը հեռացնել Հայաստանից, սփիւռքը հեռացնել Հայաստանից։ Սա պետք չէ թոյլ տալ։ Պէտք չէ թոյլ տալ, որ Հայաստանի եւ սփիւռքի մէջ անդունդ յառաջանայ։

Հայրենակիցնե՛ր,

Առջեւում վճռական, պատասխանատու օրեր, ժամանակներ են։ Մեր հաւաքական կամքից շատ բան է կախուած։ Մենք ծայրայեղական չենք։ Այն, ինչ անում ենք, անում ենք յանուն Հայաստանի ու հայութեան։ Մեր քայլերը բխում են երկրի ու ժողովրդի առջեւ ունեցած պատասխանատուութիւնից։ Մենք պատասխանատու ենք ապագայի ու սերունդների առջեւ։

Հայրենակիցնե՛ր,

Մի քանի օրից այստեղ է լինելու Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահը։ Գալու է՝ լսելու ձեզ։

Վստահ եմ նա լսելու է ձեր միակամ պատասխանը. «Պարո՛ն նախագահ, այս փաստաթղթերը չի՛ կարելի ստորագրել։ Այս փաստաթղթերը չի՛ կարելի վաւերացնել։ Դրանք թուլացնում են մեզ։ Դրանք վտանգելու են մեր ընդհանուր ապագան»։

Հայրենակիցնե՛ր,

Տասը օր առաջ Հայաստանի անկախութեան օրն էր։ Անկախութիւն, որ մեզ համար բարձրագոյն արժէք է, եւ մենք չենք կարող թոյլ տալ, որ մեր անկախ պետականութիւնը կորուստներ ունենայ։

Պետութիւնը, ազգը չեն կարող ուժեղ, չեն կարող ինքնուրոյն լինել, եթէ չունեն նպատակ եւ այդ նպատակին հասնելու կամք։ Մենք ունե՛նք այդ նպատակը եւ այդ կամքը։ Ձեր այս ներկայութիւնը եւ ընդվզումը ապացոյց են։

Մենք յաղթում ենք։ Ազատ. Անկախ. Միացեալ Հայաստանը իրողութիւն է դառնալու։

Արժանի լինենք այդ նպատակին

ԱՅՍ ԱԶԳԱՎԵՆԱՍ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԸ...

Հայաստան-Թուրքիա յարաբերու-

թիւնների հարցով օգոստոսի 31-ի արձանագրութիւնները որչափ որ բացասական անդրադարձ ունեցան հայութեան մօտ՝ համարուելով համահայկական իմաստով վտանգաւոր ու ազգավնաս գործընթաց, այնուամենայնիւ այն շարունակում է առաւել դրական եւ նոյնիսկ ողջունելի քայլեր բնութագրուել թուրքական շրջանակներում։ Ակնյայտօրէն թուրքական կողմը բաւարարուած (մինչեւ իսկ յաղթական) է զգում իրեն՝ արձանագրութիւններում տեղ գտած մասնաւորաբար այն կէտի համար, որը վերաբերում է երկու երկրների պատմական հարցերի, հիմնականում Հայոց ցեղասպանութեան փաստի վերաքննման հարցով պատմաբանների միջկառավարական յանձնաժողովի ստեղծմանը։

Արդարեւ, Պոլսում իրատարակուող «Մարմարա» օրաթերթը սեպտեմբերի 7-ի համարում վկայակոչել է թուրքական պատմութեան կածառի նախկին նախագահ Եւսուլֆ Հալաճօղլուին, որն ասել է, թէ, Անգարայի սիրտը հանգիստ է, որովհետեւ աւելի քան «մէկ միլիոն» փաստաթուղթ ունի Հայոց ցեղասպանութեան փաստը հարցականի տակ դնելու համար։ Ինչպէս նշում է թերթը, թուրքական կողմը աւելի շատ շահագրգռուած է ո՛չ թէ սահմանը բացելու, այլ՝ Հայոց ցեղասպանութեան վերաբերեալ յանձնաժողով ստեղծելու խնդրով, որպէսզի Թուրքիան կարողանայ լուծիին հասցընել ուրացման ու մերժման իր վաղեմի քաղաքականութիւնը։ Ըստ Հալաճօղլուի, որն անտարակոյս թարգմանն է հանդիսանում նոյն հարցով շահագրգռուած թուրքական լայն շրջանակի, յանձնաժողովի ստեղծումը «պատճառ պիտի դառնայ, որ մինչ այժմ բազմաթիւ երկրների խորհրդարանների կողմից ընդունուած Հայոց ցեղասպանութեան պնդումները վերանայումի ենթարկուեն եւ ցեղասպանութեան ժապաւեճ նորից ծայրէ ի ծայր ցուցադրուի։ Եթէ պատմաբանների յանձնաժողովը չկարողանայ յստակ կերպով փաստել, թէ ցեղասպանութիւն է կատարուել, ապա այն ժամանակ հայկական պնդումները պետք է ամբողջովին աղբաման նետւեն»։

Ահա՛, թուրքական նկրտումների բուն եութիւնն ու նպատակը՝ Հայաստանի հետ «քարի դրացիական յարաբերութիւններ հաստատելու» խնդրում։ Այդուամենայնիւ, զաւեշտական այն է, որ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեանը չգիտէ միամտութեամբ, թէ քաղաքական խակութիւնից ելնելով, յորդորում է հայութեանը, որ «պէտք է չեան տակ հորթ փնտռել»։ Թե՛ արտաքին գործերի նախարար Նալբանդեանը եւ թե՛ մանաւանդ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանն ու իր գլխաւորած վարչակազմը ծանրակշիռ պատասխանատուութիւն են կրում այն հաւուր հետեւանքների համար, որոնք կ'առաջանան, եթէ երկու երկրների կողմից ստորագրուի ներկայիս արձանագրութիւնների կէտերով ձեւաւորուած որեւէ համաձայնագիր։

Անգամներ ասուել է, որ Հայաստանը կարող է դիւանագիտական կապեր հաստատել Թուրքիայի հետ, բայց առանց նախապայմանների։ Դա,- ինչպէս շեշտել է ՀՀԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Հրանդ Մարգարեանը,- մեծագոյն զիջումն է, որ կարող են անել Հայաստանի իշխանութիւնները։ «Եթէ պայմաններ պէտք է դնեինք՝ մենք էինք պայման դնողը՝ Ցեղասպանութեան հարցի ճանաչումը Թուրքիոյ կողմից։ Եթէ այդ հարցը մենք չենք արձարծում՝ ամենամեծ զիջումն ենք կատարում»։ Իսկ ինչ վերաբերում է այնպիսի համաձայնութեան ստորագրմանը, որը միջկառավարական յանձնաժողով ստեղծելով ձգտում է հարցականի տակ առնել Հայոց ցեղասպանութեան փաստը, Հրանդ Մարգարեանը շեշտել է. «Ցաւում եմ, որ մեր նախագահը գնում է մի փաստաթղթի ստորագրման, որի իրաւունքը չունի։ Ոչ մի իշխանութիւն իրաւունք չունի Հայոց ցեղասպանութեան հարցը սակարկութեան նիւթ դարձնել եւ սերունդների հաշուին յայտարար-

րութիւններ անել»։

Մինչ Հայաստանի իշխանութիւնները ձեռնծալ նստել ու սպասում են եկող մի քանի շաբաթներին, որպէսզի աւարտուի արձանագրութիւնների համար ճշդորոշուած խորհրդակցութիւնների եւ ստորագրման ժամկէտը, Թուրքիայի պետական շրջանակները, մասնաւորաբար Թուրքիայի արտաքին գործոց նախարարութիւնը, քարոզչական ու լուպիիստական համատարած աշխատանք են ծաւալել՝ ցոյց տալու աշխարհին, թէ իբր Թուրքիան «խաղաղասիրական» ու «բարիդրացիական» մօտեցումներով ձգտում է մեծացնել «համագործակցութեան» ու «անվտանգութեան» ծաւալները տարածաշրջանում եւ նպաստել հակամարտութիւնների խաղաղ լուծմանը։ Այսինքն իրականում, Թուրքիան նպատակադրել է տարածաշրջանում ընդարձակելով իր համարութեական ազդեցութիւնն ու քաղաքականութիւնը, ո՛չ միայն լիիրաւօրէն մաս կազմել Միսսքի խմբին եւ անշուշտ հետապնշդել, որ Արցախեան հիմնախնդիրը լիարժէքօրէն լուծուի Ազրպէյճանի օգտին, այլ նաեւ ամրագրել են վաւերական դարձնել Հայաստանի հետ իր ունեցած ներկայիս սահմանները եւ ուղի հարթել ազրպէյճանական նափթարդիւնաբերութեան լայն շուկաներ ստեղծելու հեռանկարների համար, ինչը կը խթանի նաեւ թուրքական տնտեսութեան հզօրացմանը՝ աշխարհագրական այդ շրջանում։

Սփիւռքի հայութիւնը խանգարում է թուրքական այդ նպատակների իրագործմանը,- այսպէս է եզրակացնում «**Միւլիլէթ**»-ի մոսկովեան թղթակից՝ Տէնք Բաշլամըշը։ Իսկ հայկական սփիւռք անելով, թուրք թղթակիցը իր շեշտը դրել է արձանագրութիւնների նկատմամբ ՀՀԴաշնակցութեան որդեգրած դիրքորոշման վրայ, հաւանաբար գիտակցելով, որ Հայ դատի հետապնդման առաջնային ճակատում մշտապէս պայքարել ու շարունակում է իր պայքարը ՀՀԴաշնակցութիւնը։ «Հայկական Սփիւռքը բոլորովին դեմ է նախագահ Սերժ Սարգսեանի նոր քաղաքականութեանը։ Եթէ Հայաստանը ճանաչի Թուրքիայի այսօրուայ սահմանները, այնուհետեւ հայկական կողմը իողային պահանջատիրութիւն չի

կարող ունենալ, ասում են դաշնակցականները», - այսպէս է գրել թուրք թղթակիցն ու աւելցրել, «Լեսու Անճելօսի «**Ասպարէս**» թերթը, որը դաշնակցականների պաշտօնաթերթն է,- թղթակցի բառերով,- կազմակերպէ այս փաստաթղթերը կասեցնելու արշավը։ Ամերիկահայերը պնդում են նաեւ, որ ցեղասպանութեան հատուցման մասին իրենց պահանջների վերջին ժամկէտը 2015 թականն է, ուստի,- նշել է նաեւ Թուրքիան մինչեւ այդ թուականը պետք է ճանաչած լինի Հայոց ցեղասպանութիւնը»։

Ակներեւաբար, թուրքական շրջանակները փորձում են ցոյց տալ, թէ ամէն ինչ գիտեն հայկական կողմի դիրքորոշումների մասին եւ խաղին մասնակցում են բաց խաղաքարտերով։ Դա ամենեւին էլ կարելու չպիտի լին մեզ համար։ Մենք այդ խաղով զբաղուելու ո՛չ ժամանակը եւ ո՛չ էլ կարիքն ունենք։ Մեզ հարկաւոր է կարգի բերել մե՛ր տունը, քանի որ մեր առջեւ մնում են հաշուած օրեր ու շաբաթներ։

Մեզ անհրաժժեշտ է միատեղել մեր բողոքի ու ցատուի ծայրը՝ Ամերիկայից մինչ Եւրոպա, մինչեւ մերձաւոր Արեւելք, մինչեւ Հայաստան ու մինչեւ ո՛ւր, որ պարուն են հայերը աշխարհով մէկ տարածուած, որպէսզի Երեւանում ձեռնծալ նստած իշխանութիւնները զգաստանան ու անսպալով համայն հայութեանը կա՛մ հիմնովին վերափոխութեան ենթարկւեն ներկայացուած արձանագրութիւնների ազգավնաս կէտերը եւ կա՛մ կասեցնեն այս վտանգաւոր գործընթացը։ Իսկ եթէ նրանք հաշուի չառնեն համաժողովրդական բողոքի ալիքն, անտարակոյս պատմութեան առջեւ խեղդուողը համարուելու

ՀԱՅ-ԹՈՒՐԲԱԿԱՆ ՄԵՐՁԵՑՈ՞ՒՄ. ՀԵՌԱՆԿԱՐ, ԹԷ՞ ՎՏԱՆԳ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑԵՐԸ ՊԱՀԱՆՋՈՒՄ ԵՆ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

Հանրապետության իշխանութիւններից պահանջում ենք այս **թեքսթը** չստորագրել, այն վտանգում է մեր իրաւունքները մեր հայրենիքի նկատմամբ: Հայաստանի Հանրապետութիւն կառավարութիւնից մենք մինչեւ տեղա ոչ մի մանրամասն ու ամբողջական տիեզկատուութիւն չենք ստացել»:

Ըստ Լեւոնայիմ Ղարաբաղի Հանրապետութեան մշտական ներկայացուցիչ Գայիանէ Ափիմեանի, «նախաստորագրուած փաստաթղթերը նոյնիսկ կարելի է համարել հայ դիւանագիտութեան յաջողութեւն, դրանք մեր ու օտարազգի պատմաբաններին հնարաւորութիւն կու տան Օսմանեան կայսրութեան արխիւներէ հանել կարելու փաստաթղթեր ու պաշտպանել մեր շահերը»:

ՀԱՄ-ի նախագահ Ազատ Օրդուխանեանը ներկայացրեց կազմակերպութեան դիրքորոշումը արծանագրութիւնների վերաբերեալ. «Համազգային հիմնախնդիրները, ինչպիսիք են Հայոց ցեղասպանութեան, Արեւմտեան Հայաստանին վերաբերուող ամէն մի հարց, հայոց գրական լեզուի ուղղագրութեան եւ այլ համազգային ընդգրկոււմ ունեցող հիմնահարցեր, պէտք է լուծուեն համազգային ուժերով: Այսինքն այսօր աշխարհում պարուել է մօտ 12 միլիոն հայ Հայաստանի Հանրապետութեան իր 3 միլիոն բնակչութեամբ սոյն հարցերի լուծման գործում ունի միայն 25 տոկոս ծայուն իրաւունք, 75 տոկոսը պատկանում է սփիւռքին Հայաստանի Հանրապետութեան իշխանութիւնները իրաւունք ունեն որոշում:

մեր կայացնել 60 հազարամոց գերմանահայերի կամ 450 հազարամոց ֆրանսահայերի փոխարէն: Հայ-թուրքական յարաբերութիւնները ոչ այսօր եւ ոչ էլ ապագայում չեն կարող լինել Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններ, այլ հայ եւ թուրք ժողովուրդների յարաբերութիւններ են: Այսօր հայերի ուժը գտնուլ է ոչ միայն Հայաստանի տակ, այլ նաեւ նրա շուրջ: Ցեղասպանութեան հարցը մնում է ուժեղ գեմբ Հայաստանի Հանրապետութեան ու սփիւռքը պաշտպանելու համար, այն չենք կարող կամաւոր յաճնճել: Հերթական անգամ չենք ցանկանում ազգովի Գրիգոր Զօհրապ րաղման, որը քայլում էր մահուան ճանապարհով, բայց դեռ հիւստում էր Թալէաթ փաշայի բարեկամական խօսքերին, որը դաիւիճն արտայայտել էր իր մահուան հրամանը տալուց մի քանի ժամ առաջ: Մենք ցեղասպանութեան հետ ապրել ենք նաեւ հայրենասպանութեան այսինքն սպանուել էլ է ոչ միայն մեր ժողովրդի մեծ մասը, այլ մեզանից բռնի խլուել մեր սուրբ հայրենիքը: Արեւմտեղ Հայաստանը, ի տարբերութիւն մեր ամենեղ ճիւղատնների, անդառնալի կորուստ չէ մեզ համար: Ի՞նչ է անում դա՝ հիճն այսօր փոխհատուցելու համար իր գոհի ժառանգներին: Որպէս ներողութիւն, որպէս բարի կամքի դրսեւորման սկիզբ, նա գոնէ պէտք է նպաստի Հայաստանի Հանրապետութեան տնտեսութեան զարգացմանը, վերականգնի Արեւմտեան Հայաստանի պատմամշակութային ժառանգութեան մնացորդները, սփիւռքի հետ բարեկամական յարաբերութիւններ հաստեղծելու փորձեր անի, նմանի իրական փոխհատուցումների մասին: Աշխարհն ունի նմանատիպ փորձ, մենք Գերմանիայում ամէն օր ականատես ենք լինում դրան, միայն թուրքերը դա չեն ուզում տեսնել: Տնտեսական հարցերում մեր պետութիւնը նոյնպէս կը տուժի, եթէ շուտապօք չկարգաւորի երկրի տնտեսական օրէնսդրական դաշտը, այսօրուայ վիճակով մենք լրիւ անպաշտպան ենք թուրքական տնտեսական ներխուժումին դիմանալու: Թուրքիայի համար հեշտութեամբ կարող ենք վերածնել ներմուծման ու տարանցիկ դաշտի»:

Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպանը ցանկացաւ ականջաւոր լինել բոլոր բանախօսների կարծիքներին եւ վերջում ներկայացրեց Հայաստանի Հանրապետութեան իշխանութիւնների տեսակէտը արծանագրութիւնների ստորագրման ու հայ-թուրքական յարաբերութիւնների մասին: Պարոն Մարտի րոսեսանի ներկայացրած մտքերն ամբողջութեամբ արտացոլում էին Հայաստանի Հանրապետութեան իշխանութիւնների տեսակէտները, որոնց հետ ոչ սփիւռքեան բանախօսները եւ ոչ էլ դաիւիճում նստած ռեւ մասնակից չհամայնուէց: Պարոն դեսպանի ուշադրութեամբ յանձնուէց Helsinki Final Act -ի այն պարբերութիւնը, որտեղ բացի սահմանների փոխդարձ ճանաչումից, տարածքային որեւէ պահանջների արծարծումն իսկ ապագայում բացառուած է Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ նման պայմանագրի վերահաստատումով ստորագրուելի որեւէ պահանջք մեր կողմից կը համարուի:

Մարտի րոսեսանի խախտում Դաիւիճը չտաւող հետեւում էր քննարկմանը, այնտեղից Հայաստանի Հանրապետութեան ու Լեւոնայիմ Ղարաբաղի Հանրապետութեան դիւանագիտական բարձրագոյն ներկայացուցիչներին չարտայայտեցին իրենց տեսակէտները, որոնք տեսակէտներին հետեւում էր մարտի րոսեսանի պարզ ղեկավար ու վտանգաւոր մեր ժողովրդի համար: Հայաստանի

կան բարձրագոյն ներկայացուցիչներին չարտայայտեցին, նրանց տեսակէտներին դէմ էին բոլորը: Այնտեղ պարզ ասուէց, որ մեզ համար, որպէս ցեղասպանութեան ենթարկուած ու հայրենագրկուած ժողովրդի զաւակներ, Արեւմտեան Հայաստանի նկատմամբ ունեցած մեր բնական իրաւունքը անժամանցելի է, թուրքական պետութեան ու թուրքերի հետ աշխարհի որեւէ մասում բարիդրացիական յարաբերութիւններ հաստատելուց առաջ, նախ նկատի ենք առնելու մեր բնական իրաւունքի, նրանց կողմից մեր գոհերի յիշատակը յարգելու ձեւաչափերը: Առայժմ մենք Թուրքիայի կողմից բարի կամքի դրսեւորման որեւէ լուրջ քայլ չենք տեսնում: Այստեղ Եւրոպայում, ամէն օր, կեանքի ամենատարբեր բնագաւառներում, ականատես ենք լինում թուրքական կողմի թշնամական քայլերին, մեր դէմ կազմակերպւած բազմամարդ ցոյցերին, Հայ դատի, հայրական համայնքների զարգացման դէմ գերմանական ու եւրոպական կուսակցութիւններում, խորհրդարաններում, քաղաքական ու հասարակական ամենատարբեր հարթութիւններում թուրք գործիչների յամառ պայքարին, հայակերծան քարոզչութեան, սպառնալիքներին, այստեղ լայնօրէն տարածուող թուրքական մամուլի, հեռուստատեսութեան ու ռատիոյի հակահայ ջղաջգրութեան: Այսինքն մենք առայժմ չենք կարող ցոյց տալ թուրքաէան պետութեան ու թուրքական սփիւռքի որեւէ բարի կամքի դրսեւորման որեւէ սղծման արտայայտութիւն, ուստի հաւատ չունենք նրանց անկեղծութեան ու մեզ հայերիս բարեացակամօրէն նրանց ընդառաջ գալու քայլերին:

Կազմակերպիչները նախապէս մշակել էին բազմաթիւ հարցեր, որոնք այսօր մտահոգում են ոչ միայն գերմանահայերին այլ սփիւռքի լայն շրջանակներին: Ցաւօք, քննարկմանը երկուս ու կէս ժամուայ դեսպանի մասնակցութիւնը (նրա ու քննարկմանը ներկայ, բայց երկխօսութեանը չնախակցած դեսպանութեան երկրորդ քարտուղարի Պեռլին մեկնելու անհրաժեշտութիւնը տաս րոպէով ընդմիջեց՝ քննարկման յուզախառն ընթացքը) ու քննարկմանը յատկացրած ընդհանուր չորս ու կէս ժամը բաւարար չեղան սպառելու գոնէ հետեւեալ մի քանի հարցերի պատասխանները.

1. Արդե՞ս որքանով են Հայաստանի իշխանութիւնները հասկացողութիւն դրսեւորում սփիւռքում այժմ ներկայ եւ օրեցօր աճող դժգոհութիւնների հօգր այլիքի նկատմամբ: Եթէ կան հասկացողութեան որեւէ դրսեւորումներ, ապա որտե՞ղ եւ ինչպիսի՞ հարցերում է առ այսօր այն դրսեւորուել, տեսանելի եղել է որեւէ բանախօսի:

2. Որքանո՞վ է արդարացւում, ինչո՞վ է բացատրում Հայաստանի իշխանութիւնների հայ-թուրքական յարաբերութիւնների այս վերջին զարգացումների հարցում տեղեկատուական ու քարոզչական այս, կարելի է ասել զաղտնաման կեցուածքը: Արդե՞ս արելի օգտակար չէր լինի, եթէ հարցը թէ հայրենիքում եւ թէ սփիւռքում նախապէս դրուել մեր ժողովրդի լայն զանգուածների քննարկման, հաշուի առնուել մտաւորականութեան, սփիւռքի փորձառու ազգային կառոյցների ու անհատների կարծիքը մի շատ ընդունուած երեւոյթ, որին մենք ամէն օր Գերմանիայում ականատես ենք լինում: Այստեղ ամէն մի կարեւոր հարց գերմանական իշխանութիւնները ներկայացնում են հասարակութիւնը, դրանք շարքսներով ու ամիսազգով ամենատարբեր մակարդակներով, զանազան համագումարներում, հեռուստատեսութեան ծրագրերով, մամուլում քննարկման դնում, դրանից յետոյ միայն բազմակողմանի օրէն մշակւած ու մարտուած հարցերը ներկայացւում օրէնսդիր մարմինների հաստատման:

3. Ինչպիսի՞ քաղաքականութիւն ունի այսօր Հայաստանի իշխանութիւնը Հայոց ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման հարցում, ինչպէ՞ս պիտի շարունակուի այսուհետեւ այդ քաղաքականութիւնը փոփոխուող պայմաններում, ի՞նչ որոշակի քայլեր են մշակուել Հայաստանում այդ հարցի հետագայ զարգացման ուղղութեամբ, ինչպիսի՞ն պիտի լինի այս հարցում հայրենիքի ու սփիւռքի համագործակցութեան ձեւաչափը: Սփիւռքի կառոյցներն արդե՞ս քարղէն մտածում, ծրագրում են նոր ռազմավարական մօտեցումներ ու մարտավարական քայլեր, կանոններ:

4. Ինչպիսի՞ն է Հայաստանի իշխանութեան վերաբերմունքն այսօր Արեւմտեան Հայաստանի հարցի վերաբերեալ, ինչպիսի՞ն է թուրքերի կողմից հայերին փոխհատուցում տալու հայկական կողմի օրինական պահանքի հարցում Հայաստանի իշխանութիւնների վերաբերմունքը

5. Հայաստանի իշխանութիւններն այսօր

հայ-թուրքական յարաբերութիւններում ինչպիսի տեղ են յատկացնում սփիւռքին, ո՞րը պէտք է լինի այս յարաբերութիւններում սփիւռքի դերը: Ինչպիսի՞ դերակատարութիւն կարող է ստանձնել այս հարցում գերմանահայ 60 հազարամոց համայնքը հայրուի առնելով Գերմանիայում աշխարհի ամենամեծ թուրքական համայնքի հարեւանութեան առկայութիւնը:

6. Հայաստանի իշխանութիւնների ներկայ քաղաքականութիւնը հայ-թուրքական

յարաբերութիւնների հարցում իշխանութիւնների նկատմամբ սփիւռքում վստահութեան մեծ կորուստ է առաջացրել: Ցաւօք սրտի, վստահութեան այդ կորուստի ընթացքը ամէն օր, ամէն ժամ մեծացող ճեղքի առաջն առնելու, այն նուազագոյնի հասցնելու ճանապարհին:

7. Արցախի հարցում յօգուտ Ազրայէճանի ամէն անգամ Թուրքիայի իշխանութիւնների յարձակողական միջամտութիւնը արդե՞ս ք համաթրքութեան մի իւրօրինակ, արդի դրսեւորում չէ: Թուրքիայի իրաւասութեան մէջ չնտնող այդ հարցը արդե՞ս ք չի կարելի միջազգային աւտաններում ներկայացնել հենց այդպիսին: Ե՛ր Հայաստանի իշխանութիւններն իրենք բանակցութիւններում ու յայտարարութիւններում խեղճ կեցուածք ընդունելով Արեւմտեան Հայաստանի նկատմամբ մեր բնական իրաւունքի հարցը ամէն անգամ յռակեաց շրջանօում են աւելի սանձարձակ չեւ դարձնում թուրք դիւանագէտների ապօրինի միջամտութիւնն ու պահանջը Արցախի ազատագրումն հողերի հարցում:

8. Կաշառակերութեան, մաֆիական համակարգի, ընկերային, քաղաքական, բարոյական, տնտեսական ծանր վիճակում տառապող, անօրինութեան ճիրաններում համարեա մահամերձ լինող Հայաստանն արդե՞ս ք այսօր պատրաստ է այսպիսի հապճեպութեամբ համազգային այնպիսի հարցի լուծման գնալ, ինչպիսին հայ-թուրքական յարաբերութիւնների զգայուն բնագաւառն է: Աւելի նպատակայարմար չէ՞ք գտնում այդ հարցերի ողջ համակարգը այսօր, առանց օր իսկ կորցնելու, Հայաստանի գիտութիւնների ակադեմիայում, պետական համալսարանում ու սփիւռքի գիտական ու քաղաքական կառոյցներում յատուկ եւ ազատ մասնագիտական ստուգման ու վերլուծութեան ենթարկել, քննարկումների դնել, լրջօրէն պատրաստուել դիւանագիտական դժուարին մարտահրաւերներին, յետոյ նոր թուրքերի հետ յարաբերութեան մէջ մտնել:

Այս ու բազմաթիւ այլ հարցեր, որոնք այսօր կախում են սփիւռքեան երկնակամարում ու նմանապատ տանջում են գերմանահայ համայնքին, այդ երեկոյին, ցաւօք, այդպէս էլ անպատասխան մնացին: Դաիւիճում պետական այրերի ու միւս ներկայների կարծիքներում վառ արտայայտուած անհամաձայնութիւն, յստակ բեւեռացում կար: Մասնակիցներից մէկը երեկոն հակիրճ բնորոշեց «Երկուսն ընդդէմ ինձ» տունի, կամ հակառակը»՝ ժողովրդի ու իշխանութիւնների միջեւ եղած անցրպետ մի՞թէ արդէն անդուլուծի է վերածուււմ, մի՞թէ ժողովրդը դի ծայրը, այս հարցում արդէն ճիշն ու արդարակը, չեն լսելու Հայաստանի Հանրապետութեան իշխանութիւնները: Իսկ 1991-ի անկախութիւնից ի վեր, Բաղրամեան պողոտայի զրասեմեակներում երբեւ լսե՞լ կամ զգացե՞լ են այդ ծայրի տագնապները, երբե նախագահները ու նրանց ստեղծու լայն զանգուածների համար: Ոչ մէկը: Զրիստուսքիւրշէի ծրագիրը կարծես մանրանկարային պատկերն էր մերօրեայ պետութիւն-ժողովուրդ անբնական յարաբերութեան: Իսկ ե՞րբ լսելի կը դառնայ ժողովրդի ծայրը, Պատասխանը շատ պարզ է երբ ամէն հայ յարգի իր հոգու պրդար ծայնն ու պայքարի դրա համար: Այնուամենայնիւ, կարեւորը պիտուեան դաիւիճում առկայ էր պետական մքեման չշփոթուէց պետականութիւն կոչուող սրբութեան ու հայրենիքի հետ, իսկ օրդւայ զլխաւոր խորհուրդը, որը մասնակիցներին բազմաթիւ մտահոգութիւնների հետ լաւատեսօրէն տուն ուղեցեց, ասում էր ամենակարեւորը ներկայ են հետագայ անկանխատեսելի ու դժուարին օրերին սփիւռքեան հեռաւորութիւնից ազգային իղծերին, հայրենի հողին ու ժողովրդին նուիրում մնալը, նրան կարեկցելը, նրանից իրեն անբաժանելի տեսնելն ու պահելն է:

ՀԱՅ ԱՎԱՐԴԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ

1 հոկտեմբեր 2009թ. Պոխում, Գերմանիա

ՍԱՐԳՍԵԱՆ ՕՊԱՄԱՅԻՆ ԿԸ ՅԱՅՏԵ, ՈՐ ՍՓԻՒՌՔԱՅՈՒԹԵԱՆ ՀԱԿԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ ԲՆԱԿԱՆ Է

Լոս Անճելըսի մէջ գտնուած ժամանակահատուածին Յայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեան Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պարաք Օպամայի հետ հեռաձայնային զրոյց մը ունեցած է։ Զրոյցը տեղի ունեցած է Օպամայի նախաձեռնութեամբ։

Յայաստանի նախագահի մամուլի գրասենեակի պաշտօնական հաղորդագրութեան համաձայն, Պարաք Օպաման զօրակցութիւն յայտնած է նախագահ Սարգսեանին հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորման ուղղութեամբ գործադրուած ջանքերու համար։ Ան անգամ մը եւս հաստատած է Միացեալ Նահանգներու պաշտօնական դիրքորոշումը, որուն համաձայն, հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացը պէտք է ընթանայ առանց որեւէ նախապայմանի եւ պէտք չէ փոխադրականութիւն Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման գործընթացին հետ։

Նախագահ Սարգսեան շնորհակալութիւն յայտնած է Օպամային Յայաստան-Թուրքիա գործընթացին նկատմամբ Միացեալ Նահանգներու կողմէ ցուցաբերուող աջակցութեան համար եւ անոր փոխանցած իր համահայկական ուղեւորութենէն ստացած տպաւորութիւնները։ Ան ընդգծած է, որ գործընթացի վերաբերեալ աշխարհասփիւռ հայութեան մտահոգութիւնները եւ մտալախութիւնները բնական են հաշուի առնելով այն փաստը, որ հայ ժողովուրդը Օսմանեան Թուրքիոյ կողմէ ենթարկուած է ցեղասպանութեան, բայց մը, որուն մասին Օպաման բազմաթիւ անգամներ նշած է իր ելոյթներուն ընթացքին։

Յայաստանի նախագահը նաեւ շնորհակալութիւն յայտնած է Օպամային ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի ծիրին մէջ Միացեալ Նահանգներու կողմէ կատարուած հսկայական միջնորդական աշխատանքին համար, եւ ընդգծած է Յայաստանի պատրաստակամութիւնը առաջ ընթանալու հիմնախնդրի խաղաղ կարգաւորման ուղղութեամբ, որուն առանցքը պէտք է ըլլայ Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդի ազատ կամքի արտայայտութեամբ իր վերջնական իրաւական կարգավիճակի որոշումը։ Բայց մը, որ կը գտնուի Մինսքի խմբակի կողմէ ներկայացուած Մատրիտեան սկզբունքներու հիմքին մէջ։

ԹՈՒՐԲՈՅ ՆԱԽԱԳԱՅԻՆ ԴԱՄԱԶԱՅՆ

ԱՐԶԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ ԿԱԽԵԱԼ Է ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՏԱԳՆԱՊԻ ԼՈՒԾՈՒՄԷՆ

Թրքական «Յիւրիյեք» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ նախագահ Ապտիլլա Կիլ Ազրպէյճանի նախագահ Իլիւմ Ալիեւի մտահոգութիւնները փարատած է յայտնելով, որ Յայաստան-Թուրքիա արծաճարութիւններու ստորագրումը չի նշանակեր սահմաններու բացում, այլ միայն երկու երկիրներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող հարցերու կարգաւորման մտադրութիւն։

Ան ընդգծած է, որ այնքան ատեն որ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապը չէ լուծւած Թուրքիա - Յայաստան արծաճարութիւնները քննարկման համար Թուրքիոյ խորհրդարանի չեն ներկայացուիր. իսկ «Մոյնիսկ եթէ ներկայացուին, անոնք խորհրդարանին հաւանութեան չեն արժանանար»։

«Կիպրոսի հարցի կարգաւորման ծիրին մէջ Թուրքիան արծաճարութիւն ստորագրեց կղզիի յունական մասին հետ, եւ ի՞նչ եղաւ յետոյ։ Միթէ այս չորս տարիներու ընթացքին Թուրքիան իր նաւահանգիստները եւ օդային տարածքը Կիպրոսի դիմաց բացա՞ւ։ Այս արծաճարութիւններով մենք ընդամենը Յայաստանին եւ Մինսքի խմբակին ներքաշած ենք հիմնախնդրի լուծման մէջ։ Այժմ Մինսքի խմբակը արդէն ստիպուած կ'ըլլայ սկսելու Լեռնային Ղարաբաղի հարցով աշխատանքներու, որոնք 17 տարիներու ընթացքին չեն իրականացուցած» յայտարարած է Թուրքիոյ նախագահը։

ԸՍՏ ԱԶՐՊԵՅՏԱՆԻ ԱՐՏԱԲԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՓՈԽՆԱԽԱՐԱՐԻՆ

ԱԶՐՊԵՅՏԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ Է ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՏԱԳՆԱՊԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԱՌՆՉՈՒՈՂ ՓՈԽԶԻՋՈՒՄՆԵՐՈՒ

Ազրպէյճանական «Խրոնիքա.ազ» կայքէջը կը հաղորդէ, որ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց փոխնախարար Արազ Ազիմով պնդելով իր սկզբունքային դիրքորոշումը ըսած է, թէ Ազրպէյճանը միաժամանակ պատրաստ է ղարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման մէջ փոխզիջումներու։

«Իրավիճակը դիւրին չէ։ Ղարաբաղեան հակամարտութիւնը հարիւր առ հարիւր միակողմանի լուծում չունի։ Գոյութիւն ունի միայն փոխզիջումային տարբերակ, եւ Ազրպէյճանը կարգավիճակ ծանն արդէն ճշդած է իր փոխզիջումներու շրջանակները։ Պնդելով իր սկզբունքային դիրքորոշումը Ազրպէյճանը պատրաստ է փոխզիջումներ կատարելու»։ Ըսած է ան Փոխնախարարը նաեւ նշած է, որ իբրեւ փոխզիջում Ազրպէյճանը պատրաստ է Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավարութեան բարձր կարգավիճակ տրամադրել։ Ըստ անոր, Ազրպէյճանը համամիտ է հակամարտութիւնը լուծելու երեք հիմնական սկզբունքներու հիմանով, որոնք ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի կողմէն ներկայացուած են որքէն հիմնարար սկզբունքները։

Ըստ Ազիմովի, ասիկա կը վկայէ այն մասին, թէ Ազրպէյճանը փոխզիջումներ կատարելով «կանգնած է կամուրջի մէջտեղը եւ կը սպասէ, որ Յայաստանը նոյնպէս հրաժարի իր առաւելագոյն պահանջներէն եւ նոյնպէս մօտեայ մէջտեղի բաժինին»։ Ազիմովի կարծիքով, Յայաստան պէտք է համաձայնի եւ յայտարարէ, որ համաձայն է այս հակամարտութիւնը լուծելու Ազրպէյճանի անբողքականութեան ծիրին մէջ։ Եթէ ատիկա տեղի չունէ, կը նշանակէ, թէ գոյութիւն չունի ընդհանուր համաձայնութիւն, որպէսզի կողմերը հետագային շարունակեն քննարկումները», նշած է Ազրպէյճանի արտաքին գործոց փոխնախարարը։

Ըստ Ազիմովի, ասիկա կը վկայէ այն մասին, թէ Ազրպէյճանը փոխզիջումներ կատարելով «կանգնած է կամուրջի մէջտեղը եւ կը սպասէ, որ Յայաստանը նոյնպէս հրաժարի իր առաւելագոյն պահանջներէն եւ նոյնպէս մօտեայ մէջտեղի բաժինին»։ Ազիմովի կարծիքով, Յայաստան պէտք է համաձայնի եւ յայտարարէ, որ համաձայն է այս հակամարտութիւնը լուծելու Ազրպէյճանի անբողքականութեան ծիրին մէջ։ Եթէ ատիկա տեղի չունէ, կը նշանակէ, թէ գոյութիւն չունի ընդհանուր համաձայնութիւն, որպէսզի կողմերը հետագային շարունակեն քննարկումները», նշած է Ազրպէյճանի արտաքին գործոց փոխնախարարը։

ԹՐԲԱԿԱՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՑՈՒՑԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ԴԷՍ ԱՐՑՈՒՆՔԱԲԵՐ ՌՈՒՄԲԵՐ Կ'ԱՐԶԱԿԷ

Թրքական ոստիկանութիւնը երեքշաբթի օր արցունքաբեր ռումբեր արձակեց եւ ժայթքող ջուրեր օգտագործեց ցրուելու համար Պոլսոյ մէջ Միջազգային դրամական ֆոնտի եւ միջազգային դրամատան տարեկան նիստին դէմ բողոքող ցուցարարները։

Վահաններով զինուած եւ արցունքաբեր ռումբեր արձակող հակախռովարար ոստիկաններ խուժեցին ցրուելու համար Պոլսոյ Թաքսիմ հրապարակին վրայ Միջազգային դրամատուն-Միջազգային դրամական ֆոնտի հանդիպումի վայրէն հազիւ քանի մը հարիւր մեքո հեռաւորութեան վրայ հաւաքուած ցուցարարները։

Ցուցարարները «Կեցե՛ք ազատութիւնը։ Միջազգային դրամական ֆոնտ, հեռացիր մեր քաղաքէն» կը պոռային։ Ըստ «Մի.էն.էն. Թիւրք» պատկերասփիւռի կայանին, թրքական ոստիկանութիւնը ծերեակալած է չուրջ հարիւր ցուցարարներ, որոնցմէ ոմանք հրավառ շիշեր կը նետէին։

Ոստիկանութիւնը յաջողեցաւ կէսօրուան մօտ գլխաւոր հրապարակն ու անոր կից թաղերը հանկալիքի տակ առնել, ապա շարունակեց մեկուսի թաղերուն մէջ մեծամասնութեամբ թուրքերէ բաղկացած ցուցարարներու փոքր խմբակներ հալածել։

Ցուցարարները փշրեցին շարք մը դրամատուներու ապակիները։ Ոստիկանութիւնը հետագային դրամատունէ մը դուրս բերաւ դրամատան պաշտօնեաներն ու յաճախորդները, որոնք դրամատան շէնքի առաջին յարկը ապաստանած էին։

ՄԻՆՍՔԻ ԽՄԲԱԿԻ ՀԱՄԱՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐԸ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ԵՒ ԱԼԻԵՒԻ ՄԻՋԵՒ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԵԼԻՔ ՓԼՏԱԾՈՒՂԹ ԶԵՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԱԾ

Ազրպէյճանական «Վեստի.ազ» կայքէջը կը հաղորդէ, որ Ազրպէյճանի մէջ հանդիպումները աւարտելէ ետք ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համաձայնագրահները հանդիպում ունեցած են լրագրողներու հետ եւ յոյս յայտնած, որ Քիշինեւի մէջ 8 հոկտեմբերին նախագահներու հանդիպումէն ետք, որպէսզի տեղաշարժ տեղի կ'ունենայ։ Անոնք ըսած են, որ Քիշինեւի մէջ որեւէ փաստաթուղթի ստորագրում նախատեսուած չէ։

«Մենք կ'ողջունենք բանակցային գործընթացի դրական տեղաշարժերը եւ կ'ակնկալենք անելի մեծ տեղաշարժերու հասնիլ», ըսած է ամերիկացի համաձայնագրահ Ռապրթ Պրատըն։ Ռուս համաձայնագրահ Եւրի Մերզլիաբով ըսած է, որ Ազրպէյճանի նախագահը դրական գնահատած է բանակցային գործընթացը եւ յոյս յայտնած, որ դրական ընթացքը շարունակուի։

Ռուս միջնորդը նաեւ նշած է, որ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապը անհրաժեշտ է առանձին դիտարկել, չկապելով զայն այլ տագնապներու եւ գործընթացներու։

Համաձայնագրահներու շրջան այցելութենէն առաջ կը խօսուէր, թէ անոնք իրենց հետ պիտի բերեն Մատրիտեան սկզբունքներու նորացում տարբերակը, սակայն այդ մէկը տեղի չունեցաւ։ Բազմաթիւ փորձագետներ այդ մէկը կը բացատրեն միջազգային հանրութեան կողմէ Յայաստան-Թուրքիա արծաճարութիւններու ստորագրումէն առաջ որեւէ փաստաթուղթի հրապարակմամբ այդ գործընթացը չխանգարելու ցանկութեամբ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԵՄՓՈՒՆԱԿԱՆ . . .

Շարունակուած Ա. Էքէն

թուրքին կողմէ, եւ ես, իմ նման հարիւր հազարաւորներուն շարքին, զրկուած են մեծ հօր գուրգուրանքէն։ Լիբանան իմ ծնունդիս պատճառները քննութեան չեն կարօտիր, այլ հետեւանքն է ցեղասպանութեան, ես զաւակն եմ ընտանիքի մը, հազարաւոր հայ ընտանիքներու նման, եւ Թուրքիոյ պատմութիւնը իսկ ամէն տան մէջ անպայան Արադերէն պատմութիւններ։ Իսկ ամէն տան մէջ անպայան Արադերէն պատմութիւններուն նման Յայաստանի համար, Արցախի համար գրաւեալ հողերուն համար, Յայ դատի ճամբուն ինկած նահատակներուն համար. արցունք թափած ենք միշտ հաւատալով, որ պիտի իրականանայ ազատ, անկախ ու միացեալ Յայաստանը։

Կրնաք ուժեղներու աշխարհին մէջ, ըսել փոխիքի հաւասարակշռութեան մէջ զգացական կեանքին մաս կը խաղանք։ Մենք եւս քաղաքական կեանքին մաս կը կազմենք, բայց զգացական կամ ոչ, մեր ազգային իրաւունքները եւ թուրքին դիմաց զիջողական կեցուածքներուն դէմ ծառացումը կը նկատենք մեր, համայն հայութեան գոյութեան պայքարը։

Պարոն նախագահ, ես պիտի չմտնեմ ձեր նախաստորագրած ու յառաջիկայ օրերուն ստորագրելիք համաձայնագիրներուն մասնաւորութեանց եւ այդ գծով նաեւ մեր ընդդիմութեան մէջ։ Դուք տեղեակ էք այդ բոլորին, թէկուզ հայաստանեան լրատումիջոցները չեն անդրադառնար համաձայնագիրներուն դէմ արտայայտուած կարծիքները իրենց անբողքութեամբ։

Սակայն արտօնեցեք հարց տալ ինչո՞ւ այս աճապարանք եւ ինչո՞ւ ուշացած ու ձեւական այս լուծումները։ Ինչպէ՞ս կարելի է համայն հայութեան իրաւունքներուն եւ ապագային հետ կապուած նման ճակատագրական համաձայնագիրներ ստորագրել այսքան հապճեպով ու ձեւական լուծումներով։

Արտօնեցեք, պրն. նախագահ, հարկ է, որ լսեք այս սրահէն դուրս հաւաքուած հազարներու ձայնը, երիտասարդներուն ՈՉը, հայրենիքին ապագան պաշտպանող մեր զաւակներուն ՈՉը։ Այնպէս, ինչպէս լսեցիք Լոս Անճելըսի, Նիւ Եորքի կամ Փարիզի մէջ ու պիտի լսեիք Ցեղասպանութեան հետեւանք սփիւռեան ամէն գաղութի մէջ, եթէ ձեր աճապարանքին մէջ առիթ ընծայիք լսելու համար զանոնք եւս։ Մեր մերժումը, Ձեր Յայաստանի ու սփիւռքի, համայն հայութեան պաշտպանութեան ի խնդիր մերժումն է։

Դուք կրնաք վաղը ստորագրել այս փորձառոյցները։ Այդ պիտի ըլլայ ձեր ստորագրութիւնը միայն։

Մենք սակայն, պիտի ուզենք, որ դուք հայոց պատմութեան մէջ յիշուիք իբրեւ Արցախի ազատամարտիկը, որ դարձաւ ամենայն հայոց նախագահ։

Մի ստորագրեք ազգակործան այս պայմանագիրները, իրենց այս ձեւին մէջ։

Մի ենթարկուիք թուրքի պարտադրանքին։

Մի խաբուիք Թուրքիոյ սաղաքանքներէն

Տեղի մի տաք այլ պետութիւններու քաղաքական թէ

տնտեսական ճնշումներուն։

Եւ ի՞նչ երազը իրականացնողը ու մենք Ձեր կողքին

կ'ըլլանք։

Ազատ, անկախ ու միացեալ Յայաստանը կը կորսուի

այս ստորագրութեամբ։

Մենք կ'ուզենք Ձեզ տեսնել այս բարձունքին վրայ՝ իբրեւ Արցախի ու Յայաստանի ազատամարտիկ, ամենայն հայոց նախագահ։

Արժանի եղէք այս կոչումին։

Մի ստորագրեք, քանի ուշ չէ։

«ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»

ՊԵՅՐՈՒԹ, ԼԵՆԻՆԼԻՆԱՆԱՆ ԵՒ ՊԵՅՍՍ՝ 94.7 FM
ԱԼԻԵՒ ԿՐԱՅ, ԴԻՍԻՍ՝ 95 FM ԱԼԻԵՒ ԿՐԱՅ
www.voiceofvan.net

HIFOLD

Tel. 04-540973

ՕՐՈՒՄՆ ԴԱՇԸ

ՉՈՐԵՔԵՐԹԻ

Ուրֆայի խորոված
+ աղցան
+ անուշեղեն

Սակ՝ 10,000 լ.ն.

TAXI HOVIG

Taxiի սպասարկութիւն Լիբանանի եւ Սուրիոյ բոլոր շրջանները։

● Պուրճ Նամուտն դեպի օդակայան 20,000 լ. ոսկի։

● Սամաւոր սպասարկութիւն դեպի Լաքաքիա եւ Բեսայ։

Դիմել՝ հեռ. 03-579440։

ԿՈՒԶՈՒԻ

● Ոսկերչատուն մը՝ Պուրճ Նամուտի շրջանին մէջ, կարիք ունի 3D matrix-ի պաշտօնեայի մը։ Դիմել հեռ. 03-065066։

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

● Regent shoes հաստատութիւնը կարիք ունի փորձառու ծախող պարուհի եւ օրիորդ։ Ընտաքըքըւողներէն կը խնդրուի հեռաձայնել 03-828054 թիւին։

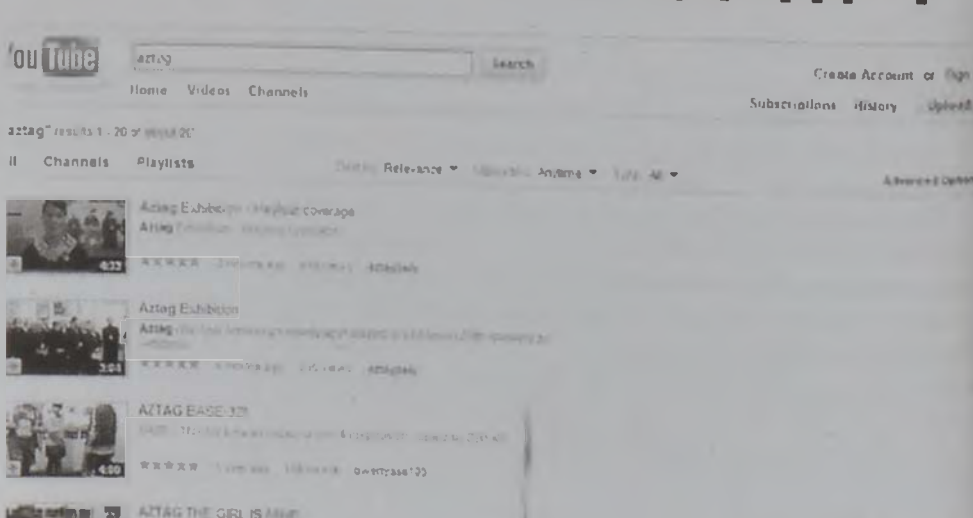
ԿՈՒԶՈՒԻ

● Տպարան Շիրակ կարիք ունի սկսնակ պատանի մը։ Դիմել՝ 03-708035։

www.aztagdaily.com

www.aztagmedia.com

ԱԶԴԱԿ - ԵՐՈՒԹԻՈՒՊ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՖԵՏԵՐԱՍԻՈՆԻ ԺՈՂՈՎ

Շաբաթասկիզբին, Լիբանանի ֆուբպոլի ֆետե-րասիոնը իր գումարած հերթական ժողովին ընթաց-քին պաշտօնապէս յայտարարեց, որ այս շաբաթավեր-ջին պիտի սկսի Լիբանանի ֆուբպոլի Ա. դասակարգի 2009-2010 տարեշրջանի ախոյեանութիւնը, իսկ յա-ռաջիկայ շաբաթավերջին Բ. դասակարգի ախոյեա-նութիւնը:

Ֆետերասիոնը վաերացուց Լիբանանի ֆուբպոլի գերբաժակի մրցումին նըծմէի տիտղոսին տիրանա-լը, որ 7-6 արդիւնքով յաղթեց Ահտի:

Ստորեւ կու տանք Ա. եւ Բ. դասակարգերու ախոյ-եանութեան 2009-2010 տարեշրջանի Ա. հանգրուա-նի մրցումներուն յայտագիրը.

●Ա. ԴԱՍԱԿԱՐԳ		
- ՇԱՐԱԹ, 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	ԺԱՄ	ԴԱՇՏ
Շապապ Դազիէ - Ռասիմկ	3:30	Սայտա
Սաֆա - Նըծմէ	4:30	Պէյրուք
- ԿԻՐԱԿԻ, 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ		
Աիլի Սայտա - Սաժես	3:30	Սայտա
Շապապ Սահել - Անսար	3:30	Պ. Զամուտ
Իսլահ Պըրժ Շիմալի - Թ. Սուր	3:30	Սուր
Մապարրա - Ահտ	3:30	Պէյրուք
●Բ. ԴԱՍԱԿԱՐԳ		
- ՌԻՐԱԹ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ		
ՀՄՍ - Նահուտ Պար էլիաս	3:30	Պ. Զամուտ
- ՇԱՐԱԹ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ		
Սալամ - Մահապպէ Թրիփոլի	3:30	Թրիփոլի
Աիլի Նապաթէ - ՀՄԸՄ	3:30	Քֆարժոգ
Սալամ Սուր - Իրշատ	3:30	Սուր
- ԿԻՐԱԿԻ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ		
Թրիփոլի - Իժթիմահի	3:30	Թրիփոլի
Նասեր Պար էլիաս - Ախա Աիլի Ալէյ	3:30	Խիարա

ՃԱՏՐԱԿ. ՖԻՏԷ-Ի ԿՐԱՆ ՓՐԻԻ ՄՐՑԱՇՆԱՐԸ

ԼԻԼԻԹ ՄԿՐՏՉԵԱՆ՝ 5-ՐԴ ԴԻՐՔԻՆ ՎՐԱՅ

Նամճիմկի մէջ (Չիմաստան) տեղի ունեցող ՖիՏԷ-ի ճատրակի աղջկանց կրան փրիի միջազգային մրցա-շարքի ծիրին մէջ, երէկ տեղի ունեցան 8-րդ հանգըր-ւանի մրցումները:

Հայրենի վարպետ Լիլիթ Սկրտչեան երէկ արծա-նագրեց մրցաշարքի իր հինգերորդ յաղթանակը, այս անգամ վրացի Նանա Ծակնիժէի հետ (21-րդ շարժու-մին):

Այժմ հայրենի վարպետը կը գտնուի 5-րդ դիրքին վրայ (4,5 կէտով):

Սուաջին դիրքին վրայ կը գտնուի ֆրանսացի Մա-րի Սեպակ. որ ապահոված է 6 կէտ

Ստորեւ կու տանք դասաւորումը.

	ԿԷՏ
1.- Մարի Սեպակ (Ֆրանսա)	6
2.- Նանա Ծակնիժէ (Վրաստան)	5,5
3.- Եուհուա Ձիւ (Չիմաստան)	5,5
4.- Ջիւլէ Ջիւսօ (Չիմաստան)	4,5
5.- Լիլիթ Սկրտչեան (ՀԱՅԱՍՏԱՆ)	4,5
6.- Պախիւյակ Մուկկուճուլ (Մոնկոլիա)	4,5
7.- Ռեմճիւն Ժիլ (Չիմաստան)	4
8.- Սիէն Ջիլի (Քաթար)	4
9.- Եանկ Սիէն (Չիմաստան)	3,5
10.- Պայրա Քովանովա (Ռուսիա)	3
11.- Մարթա Ֆիերո Պաքերօ (Էքուատոր)	2
12.- Պեթուլ ճենրէ Եըլտըզ (Թուրքիա)	0

ՊԻԵԼՈՂՈՒՄԻՈՅ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱՆՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳՈՀԱՐԵԱՆԻ ԱԿՈՒՄԲԸ ՊԱԹԷ, ՀԱՆԴԻՍԱՅԱԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Պիելոռուսիոյ ֆուբպոլի ախոյեանութեան 21-րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող ՊԱԹԷ Պորիսով, որուն մաս կը կազմէ Հայաս-տանի ֆուբպոլի ազգային խումբին յառաջապահ Յով-հաննէս Գոհարեան, 4 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք Նաֆթանին, հանդիսացաւ ախոյեան: ՊԱԹԷ, որ արծաեագրեց իր չորրորդ յաջորդական յաղթանակը, այսպիսով ապահովեց 53 կէտ եւ անհա-սանելի դարձաւ 2-րդ դիրքը գրաւող խումբին:

Գոհարեան դաշտ ներկայացաւ 68-րդ վայրկեանին, երբ արդէն իսկ նշանակուած էին մրցումին չորս կո-լերը:

ՖՐԱՆՍԱԽՕՍ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ 6-ՐԴ ԽԱՂԵՐԸ ՄԻՄՐՏԵՑԱՆ

- ՔՈՆԿՕ ՏԻՐԱՅԱԻ ՎԵՐՋԻՆ ՈՍԿԻ ՄԵՏԱԼԻՆ ԵՒ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՑԱՇՆԱՐՔԻՆ ԲԱԺՎԿԻՆ - ՖՐԱՆՍԱ ՇԱՀԵՅԱԻ 49 ՄԵՏԱԼ

Աղջկանց պասքեպոլի մրցաշարքի տիտղոսին տիրացած Ռումանիոյ կազմը

Երէկ երեկոյեան իրենց լրումին հասան ֆրանսա-խօս երկիրներու 6-րդ խաղերը, ֆուբպոլի մրցաշար-քին աւարտականի մրցումով Սայտայի բաղաքապե-տարանի դաշտին վրայ: Քոնկօ տիրացաւ տիտղոսին, փենալիքներով 5 - 3 պարտութեան մատնելէ ետք Փղոսկրեայ Ափուները: Մրցումին 120 վայրկեանները աւարտեցան 0 - 0 արդիւնքով:

Ֆրանսա խլեց առիւծի բաժինը շա-հելով 49 մետալ (23ը ոսկի): Անոր ետին երկրորդ դիր-քը զրաւեց Մարոք, որ շահեցաւ 47 մե-տալ (12-ը ոսկի): Եգիպտոս հանդիսա-ցաւ 5-րդ շահելով 14 մետալ (4-ը ոս-կի), իսկ Թունուզ 7-րդ շահելով ութ մետալ (2-ը ոսկի):

Նախանցեալ օր տեղի ունեցած նա-խավերջին օրուան մրցումներուն, մար-զիկներ պայքարե-ցան 24 ոսկի մետալ-ներու համար (11 կռփամարտ. 12 աթ-լեթիզմ եւ 1 պաս-քեպոլ)

Աղջկանց պասքեպոլի աւարտականի մրցումին. որ տեղի ունեցաւ Ռիատի Պէյրուքի դաշտին վրայ, Ռու-մանիա տիրացաւ տիտղոսին 70-53 արդիւնքով պար-տութեան մատնելով Սենեկալը: Պրոնզ մետալին տի-րացաւ Թունուզ, որ երրորդ դիրքի մրցումին 61-52 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ֆրանսան: Նշենք, որ այս վերջինը Ա. հանգրուանին դէմ յանդիման գա-լով Թունուզի յաղթանակ արծաեագրած էր:

Քոնկոյի մարզիկները, որոնք տիրացան ֆուբպոլի մրցաշարքի տիտղոսին

Հինգերորդ դիրքի մրցումին, այս խաղերը հիւրըն-կալող երկիրը Լիբանան, 65-57 արդիւնքով պարտու-թեան մատնեց Մալիւն: Լիբանանէն Շատա Նասր Նշա-նակեց 18 կէտ, իսկ 10-ական կէտ նշանակեցին Սանտրա Նաժմ, Շանթել Էնտըրսըն, Շիրին Շերիֆ եւ Ռեպեա Աբլ:

Իսկ եօթներորդ դիրքի մրցումին, Քեպեք 75-73 ար-դիւնքով պարտութեան մատնեց Պելճիքան:

Ինչ կը վերաբերի կռփամարտի մրցումներուն, ար-դէն իսկ նախքան իր ճակատումը կատարելը արծաթ մետալ մը ապահոված Ռուաէլ Շահին (57 քկ), Լիբա-նանի համար յաջողեցաւ ոսկի մետալ մը ապահովել, երբ աւարտականին պարտուեցաւ ֆրանսացի իր մրցակիցէն Խալետ Պիլարտորայէն:

Ասկէ բացի, Ֆրանսա այս մարզին մէջ հինգ այլ ոս-կի մետալներ ալ շահեցաւ, իսկ Ռումանիա երեք ոս-կի մետալ:

Ֆուբպոլի մրցաշարքին գծով Մարոք տիրացաւ պրոնզ մետալին, երրորդ դիրքի մրցումին 3 - 1 ար-դիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք Քանատան:

Աթլեթիզմի վերջին օրուան մրցումներուն (նա-խանցեալ օր), ընդամենը 36 մետալներէն 11-ին (երե-քը ոսկի) տիրացաւ Մարոք: Ֆրանսա շահեցաւ 4 մե-տալ (երկուքը ոսկի), իսկ Քանատա 6 մետալ (երկու-քը ոսկի):

Նշենք, որ Հայաստան բաւարարուեցաւ միայն ար-ծաթ մետալով մը

Ռուաէլ Շահին

ՀՅԴ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ . . .

Շարունակուած Ա. Էջէն

ա) Պատմական եւ արխիւային հարցերով զբաղելու կոչուած ենթայանձնաժողովը քննարկումի առարկայ կը դարձնէ Հայոց ցեղասպանութեան իրողութիւնը եւ իբրեւ հե-տեանք կը խոչընդոտէ անոր ծանաշման գործընթացը:

բ) Թուրքիոյ տարածքային անխախտելիութեան սկզբունքին առանձնապէս համա-ծայնութիւն տալը համագոր է հողային պահանջատիրութենէն հրաժարում ամրագրու-մին կամ Կարսի պայմանագրի վերահաստատման:

գ) Միջազգային ընտանիքի շրջանակներուն մէջ տարածքային անձեռնմխելիութեան բազմակողմ յարգումի սկզբունքը իբրեւ առանձին կէտ նշելը կը ներառէ նաեւ Ազրայէ-ճանի հողային ամբողջականութեան հարցը, ինչ որ Արցախի հիմնահարցի նկատմամբ թրքական նախապայմանին տեղի տալ կը նշանակէ: Մանաւանդ որ Հայաստան - Թուր-քիա սահմանի բացումին վերաբերեալ պաշտօնական Անգարայի բոլոր յայտարարու-թիւները կ'ընդգծեն Ղարաբաղեան հարցին կարգաւորման պայմանականութիւնը:

Այս հիմնաւորումներով կը պահանջենք Չեզմէ, որ իբրեւ մեր երկրի նախագահը մերժէ արձանագրութիւնները ստորագրել:

Սիրելի արն. նախագահ, Ի նչ ալ ըլլայ ձեր առնելիք քայլը, ●սփիւռք - Հայաստան պատմական կապը կը մնայ անքակտելի: ●սփիւռքը եւ յատկապէս իբրեւանահայութիւնը, Հայաստանի անկախութենէն առաջ եւ վերջ, ապրած է Հայաստանով եւ փայփայած հզօր հայրենիք մը ունենալու գաղա-փարը:

●Հայաստանի անկախացումէն առաջ եւ վերջ ու մինչեւ Արցախեան գոյամարտ, պէտք չունինք թուելու Սփիւռքի սիրտը հանդիսացող Լիբանանի մարդկային ներուժի թէ այլ ներդրումները:

●Սփիւռքի մէջ կազմաւորուած մեր սերունդը եւ մեզ յաջորդող սերունդները պիտի մնան նոյն տեսլականին հաւատարիմ: Կը հաւատանք, որ մեր սփիւռքեան իրականու-թեան պատճառը է ու կը մնայ գործադրուած Ցեղասպանութիւնը եւ հատուցումը կը մնայ միակ նախապայմանը, Թուրքիոյ հետ որեւէ բանակցութիւն վարելու:

Պատմական հանգրուանի մը նախամուտին կանգնած ենք ազգովին եւ պատմու-թիւնը պիտի չխնայէ որեւէ սխալ քայլ: Հետեւաբար, ազգովին տալու ենք այս հանգըր-ւանին ծանրութեան վայել որոշում, որ չի կրնար ըլլալ եթէ ոչ մերժումը ման տարա-զաւորումով արձանագրութեան:

Կը ստորագրէ՞ք արձանագրութիւնները, վստահ եղէք, որ ժողովուրդը հաշիւ պիտի պահանջէ Չեզմէ, նոյնիսկ անոր ստորագրութենէն ետք: Դուք կոչուած էք տիրութիւն ընելու հայ ժողովուրդին: Դուք կոչուած էք ըլլալու ամենայն հայոց նախագահը:

Պէյրուք, 6 հոկտեմբեր 2009

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ . . .

Շարունակուած Յրդ Էջէն

4. Հայաստանի եւ Սփիւռքի միջեւ յետագայ լարուածութիւնից եւ պառակտու-մից խուսափելու համար ստեղծել համահայկական հարցերի նկատմամբ դիրքը-րոշումների մշակման արդիւնաւէտ մեքանիզմներ: Նման տարբերակներից մէկը կարող է լինել Սփիւռքի կազմակերպութիւնների ներկայացուցիչների մասնակ-ցութեամբ Հայաստանի նախագահին կից Խորհրդի ստեղծումը:

ՀՀԴ Մոսկուայի Հայ Դատի գրասենեակ
Հայկական մշակութա-լուստորջական «Արարատ» ընկերութիւն
Մոսկուայի հայկական պատմա-տոհմաբանական ընկերութիւն
Մոսկուայի հայկական «Նախիջեւան» հայրենակցութիւն
Ռուսաստանի հայերի «Երկրամաս» թերթ
Ռուսաստանի հայկական համացանց հասարակայնութիւններ
Youtharmenia.ru
Armenia-online.ru
Genocide.ru
Hayoc-erkir.ru
Karabah88.ru
Ararat-online.ru

«ՋԱՆՔԵՐԸ ՄԻԱԴՈՐԵԼՈՒ ԵՒ ՄԻԱՄՆԱԲԱՐ . . . »

Շարունակուած Ա. Էջէն

- Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ առկայ սահմանները ամրագրող այլ պայմանագիր, բացի Մոսկուա-Կարս փոխկապակցուած եւ ապօրինի պայմա-նագրերից գոյութիւն չունի: Ուստի ճա-նաչելով այդ սահմանները մենք առա-ջին անգամ, որպէս անկախ պետութիւն վաերացնում ենք այդ պայմանագրի Թուրքիայի համար ամենասանհրաժէշտ հատուածը: Այդպիսով բաւարարում է նրա զլխաւոր նախապայմաններից մե-կը այսօրուան սահմանների ճանաշումը: - Հնարաւորութիւն տալով ձեւաորել պատմական հարցութեան վրայ քննար-կումներ իրականացնող ենթայանձ-նաժողով, չստեղծելով անհրաժէշտ որեւէ նախադրեալ Թուրքիայի կողմից Հայոց ցեղասպանութեան ճանաշման համար, կասեցում է Հայոց ցեղասպա-նութեան միջազգային ճանաշման գոր-ծընթացը, նոր հնարաւորութիւններ են առաջանում Թուրքիայի կողմից իրա-կանացուող ուրացման քաղաքականու-թեան արտիւսցման համար: Այդպիսով բաւարարում է Թուրքիայի յաջորդ պա-հանջը կասեցնել Ցեղասպանութեան ճանաշման վերջին ժամանակներում թափ առած միջազգային գործընթացը: - Հայ-թուրքական յարաբերութիւննե-րի եւ Ղարաբաղեան հակամարտու-թեան կարգաւորման գործընթացների ժամանակային առումով փաստացի փոխպայմանաւորումը, տարածքային ամբողջականութեան սկզբունքի ամ-րաւորմանը զուգահեռ ազգերի ինքնո-րոշման իրաւունքի յարգման պարտու-թեան բացակայութիւնը լայն ճա-նապարհ են հարթում վերոնշեալ գոր-ծընթացների փոխկապակցման եւ դրանց հանգուցաւորման գործում Թուրքիայի դերակատարութեան մե-ծացման համար: Այսպիսով Թուրքիան հնարաւորութիւն է ձեռք բերում հասնել իր յաջորդ նախապայմանի բաւարար-մանը պահանջելով Հայաստանից եւ միջնորդներից իրեն ձեռնտու գարգա-ցումներ ապահովել Ղարաբաղեան հա-կամարտութեան կարգաւորման գոր-ծընթացում:

- Վերջապէս միակողմնորէն փա-կելով սահմանները եւ այն բացելու երկկողմ որոշում արձանագրելով

Թուրքիան սահմանների մինչ օրս փակ լինելու պատասխանատուութիւնը փաս-տօրէն կիսում է Հայաստանի հետ: Սենք՝ ներքոստորագրեալ քաղաքա-կան ուժերս պահանջում ենք չստորա-գրել հրապարակուած արձանագրութիւն-ներն այս տեսքով եւ իրականացնել վե-րոնշեալ վտանգները չէզոքացնող փո-փոխութիւններ:

Հայտարարութիւնը ստորագրել են .
ՀՀ Դաշնակցութիւն - Ա. Ռուստամեան
Ժողովրդական Կուսակցութիւն - Վ. Կարապետեան
ՀՊԱԿ - Հ. Առաքելեան
«Նոր ժամանակներ» - Ա. Կարապետեան
«Ժառանգութիւն» - Ա. Սարտիրոսեան
«Գոյամարտ» - Ա. Ղազարեան
«Սայր Հայրենիք» - Կ. Թումանեան
ՀԱՍԿ - Մ. Շահվերդեան
«Միաւորուած Հայեր» - Ռ. Աւագեան
«Ազգային միասնութեան Ուխտ» - Ռ. Համբարձումեան
Հայաստանի Դեմոկրատական Կուսակցութիւն - Ա. Սարգսեան
Հայ Արիական Միաբանութիւն - Ա. Աւետիսեան

Հանդիպումին իրենց տեսակէտները փոխանցեցին նաեւ մասնակից կուսակ-ցութիւններու ղեկավարները: ՀՀԿ-ի նախագահ Արամ Սարգսեանի համա-ծայն, Թուրքիոյ բոլոր քայլերը հաշիւը առնուած են շատ հիմնէ եւ անոնց քա-ղաքականութեան մէջ ոչ մէկ բան փոխ-ւած է: «Թուրքիա մնայուն կերպով փանթուրանիզմի գաղափարախօսու-թեան կ'առաջնորդուի», նշած է ան:

Ժառանգութիւն կուսակցութեան նա-խագահ Տիգրան Կարապետեան ամե-նայն պատասխանատուութեամբ յայտա-րարեց, որ հայ-թրքական սահմանը պէտք է հատել միայն հրապարկով: «Այո, հրապարկով պէտք է անցնինք այդ սահ-մանը, եւ ազատագրենք մեր հողերը»:

Հայ արիներու առաջնորդ Արմէն Աւե-տիսեան իշխանութիւնները գզուշա-ցուց, որ մեր պատմութիւնը ցոյց տուած է, որ մեր ժողովուրդը դաւաճաններէն վրէժ լուծելու գեղեցիկ էջեր ունի:

www.homenetmenlebanon.org

ՄԻԱՍԻՆ ԱԻԵԼԻ ԶՕՐԱԻՈՐ ԵՆՔ

TOGETHER WE ARE STRONGER

AFHIL

Home Medical Equipment Services

AFIL HEALTH CLUB

P.T.S. AMBULANCE

AFIL CAR - LIFE - TRAVEL - X-PAT

UNIVERSITY FUND

AFHIL Mednet Network Clinics

ԱՇԱԿԵՐՏԱԿԱՆ ՀԱԻԱՔ

Հայ-թրքական նախաստորագրուած արձանագրութիւններուն «Ոչ» ըսելու նպատակով, երէկ երեքշաբթի, 6 հոկտեմբեր 2009-ին, կէսօրուան ժամը 12:00-ին, Ամբիլիասի մայրավանքին մէջ, տեղի ունեցաւ աշակերտական բողոքի հաւաք, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին լիբանանահայ վարժարաններու նախակրթարանի, միջնակարգի եւ երկրորդականի աշակերտները:

Հաւաքին բացման խօսքը կազմակերպիչներուն անունով արտասանեց Րաֆֆի Տեմիրճեան, որ նշեց, թէ լիբանանահայ աշակերտութիւնը հաւաքաբար պէտք է արտայայտէ իր բողոքը մերժելով ամէն տեսակի զիջում, որ կը հարուածէ հայ ժողովուրդի իրաւունքներու պահպանման երթին:

Օրուան առաջին պատգամը փոխանցեց Հայոց ցեղասպանութեան ոգեկոչման Միացեալ մարմինի ատենապետուհի Սեդա Խտըշեան, որ յայտնեց, թէ կարելի չէ հաշտութեան սեղան մտնել թուրքիոյ իշխանութիւններուն հետ, երբ տակաւին պատմական խնդիրները չեն լուծուած: Ան ըսաւ, թէ «Ֆութպուլային քաղաքականութեան» մէջ նախագահ Սերժ Սարգսեան յաջողած կ'ըլլար միայն այն առեւ, երբ կարողութիւնը ունենար Կիւլը առաջնորդելու Օիժեռ-նակաբերդը...

Խտըշեան նշեց, թէ սահմաններու փոխադարձ ճանաչումը նոյնիմքն արդէն զիջում է, իսկ պատմաբաններու յանձնաժողովներուն ստեղծումը հարցը պիտի հեռացնէ միջազգային շրջանակներէն դառնալով երկու պետութիւններուն միջեւ ներքին կարգով «լուծելի» հարց Սեդա Խտըշեան ըսաւ: «Եթէ 1915-ին թուրքին կողմէ մեզի պարտադրուեցաւ ջարդի սպառնալիքներուն տակ ձգել հայրենիքը, ապա այսօր այս արձանագրութիւններուն ստորագրութեամբ մեր յարուած կրկին խաչելութիւնն է, եւ մեր մեծ երազին սպանութիւնը»:

Ան աւելցուց, թէ հայերը վարժուած են իրենց ծախողութիւնները վերագրել արտաքին քաղաքական ազդակներուն, երբ անդին երբեք լրջօրէն չեն քննարկած իրենց ներքին աղետաբեր անմիաբան կացութիւնը: Խօսքի աւարտին Սեդա Խտըշեան նկատեց, թէ նախագահին տարբեր գաղութներ այցելութիւնները, ստորագրութիւններ քանի մը օր առաջ, խորհրդակցութիւններ չեն ու յստակօրէն մերժելի են բոլոր անհաւասար համաձայնութիւններն ու զիջումները:

Ապա իր պատգամը փոխանցեց Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան, որ նշեց, թէ մեր նահատակներուն աճիւններուն դիմաց հայ աշակերտութիւնը պէտք է ուխտէ շարունակել հայ ժողովուրդի արդար իրաւունքներուն պահպանութիւնը: Առաջնորդ սրբազանը անգամ մը եւս հաստատեց, թէ Ապրիլ 24 հասկացողութեան խորհուրդը մէկ օր չէ, այլ անբողտարուան ընթացքին կը տարածուի, ու աշակերտական հաւաքը յստակօրէն կը ծառայէ մեր հաւատքի պահպանման:

Գեղամ եպս. Խաչերեան ըսաւ, թէ պետութիւնները ինչպէս պատերազմի դաշտերուն վրայ, նոյնպէս դիւանագիտական առեւտրով կը մղեն պայքարներ, որոնց մէջ ուժականութիւն ունեցողն է, որ կը յաղթէ: Հայ-թրքական արձանագրութիւններուն ակնարկելով առաջնորդ սրբազանը հաստատեց, թէ Հայաստանի իշխանութիւնները այսօր պէտք է մնան ամուր ու չկատարեն հայ ժողովուրդի իրաւունքներուն գծով որեւէ զիջումներ:

Անդրադառնալով հայ աշակերտութեան դերակատարութեան Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդի հաստատեց, թէ հայ աշակերտները այսօր բարձրածայն պէտք է ըսեն «Վաղուան իրաւունքը իմն է», քանի որ իրենց պահանջատէր նոր սերունդն են: Առաջնորդ սրբազանը շնչեղեց, թէ հայութեան միակամութիւնը այս հանգրուանին անհրաժեշտութիւն է դիմագրաւելու համար առկայ դժուարութիւններն ու համահայկական մարտահրաւերները:

Խօսքի աւարտին Գեղամ եպս. Խաչերեան կոչ ուղղեց Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեանին մնալու ամուր ու պահելու հայ ժողովուրդին իրաւունքները, քանի որ ան իրեն իբրեւ մեցուկ ունի

ամբողջական իմաստով պահանջատէր ու նուիրուած հաւաքականութիւն:

Աշակերտական հաւաքը փակուեցաւ «Սարդարապատ» քայլերգով: Նշենք, որ շարք մը հայկական վարժարաններուն մէջ առաւօտեան ժամը 10:00-էն սկսեալ տեղի ունեցան հաւաքներ, որոնց ընթացքին հայ-թրքական արձանագրութիւններու օրակարգը ներկայացուեցաւ համապատասխան զեկուցումներով, զրոյցներով ու բողոքի ցուցերը նկարագրող տեսաների գնորդով: Լիբանանահայ աշակերտները իրենց կարգին նախագահին յղեցին բաց նամակ մը, զոր կը ներկայացնենք ստորեւ:

ԼԻԲԱՆԱՆԱՅՅ
ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ
ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Պատուարժան պարոն նախագահ, Աւելի քան յիսնամեակ մը ի վեր լիբանանահայ գաղութը հեռու իր հայրենիքէն, կը պայքարի ի նպաստ հայապահպանման եւ յատկապէս Հայ դատի եւ ՀԱՅՈՑ ցեղասպանութեան ծանաչման եւ հատուցման: Այս մէկը մշակութային եւ քաղաքական կազմակերպութիւններու աշխատանքներուն, ինչպէս նաեւ հայ դպրոցներու մէջ հայեցի դաստիարակութեան եւ Հայ դատի տարածման միջոցով:

Մենք լիբանանահայ դպրոցներու աւարտական դասարաններու աշակերտներս. մաս կը կազմենք այս գաղութին եւ մասնակից ենք իր տարած պայքարին: Ի հետեւինք հայ-թրքական վերջին իրադարձութիւններուն պարտաւորութիւն կը զգանք մեր մտահոգութիւնները յարգանքով Ձեզի փոխանցելու:

Առաջին հերթին անդրադառնանք Ցեղասպանութեան հարցին:

Հայ-թրքական միացեալ համաձայնագիրին մէջ գոյութիւն ունի յօդուած մը, որ կ'ընդգրկէ առաջադրանքը ստեղծելու պատմաբաններու միացեալ յանձնախումբ մը, որ պիտի քննէ երկու երկիրները յուզող պատմական հարցերը: Համոզուած ենք, որ այս քայլը կը վնասէ Հայ դատի աշխատանքներուն տրուած ըլլալով, որ այսպիսով Հայոց ցեղասպանութիւնը կը դարձի անհերքելի պատմական իրողութիւն ըլլալէ եւ կը դառնայ քննութեան եւ վերատեսութեան առարկայ, տակաւին կասկածելի եղելութիւն: Այս մէկը նաեւ մեզ մեր տարիներու Ցեղասպանութեան ծանաչման պայքարին մէջ:

Կը կարծենք, որ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչումը հայերու եւ Հայաստանի համար իրաւունք է, իսկ հետպալուումը զենք: Մենք չենք զիջիր երկուքն ալ:

Գալով երկու երկիրներու միջեւ գոյութիւն ունեցող հասարակաց սահմանի փոխադարձ ճանաչման հարցին, դարձեալ մտահոգ ենք, որովհետեւ այս քայլը կրնայ վնասել ՀՈՂԱՅԻՆ պահանջատիրութեան մեր տարիներու պայքարին: Իսկ մենք իբրեւ սփիւռքահայ դպրոցականներ, ամբօրէն կառնած կը մնանք մեր բռնագրաւուած պապեանական հողերուն Կարինին, Ամիին, Խարբերդին, Վանին, Մուշին, Արտահաւնին...

Պարոն նախագահ, մենք խտրութիւն չենք դնել սփիւռքահայուն եւ Հայաստանի քաղաքացիին միջեւ, ընդհակառակն համոզուած ենք, որ միասնաբար պէտք է դիմագրաւենք մեր ազգային ճակատագրական մարտահրաւերները, զանոնք դասելով ազգային եւ ոչ սփիւռքեան կամ հայաստանեան: Հետեւաբար, առիթ չտանք թուրքերուն, որ այս ճակատագրական հանգրուանին պաշտպանուին ստեղծեն մեր մէջ:

Պատուարժան պարոն. նախագահ, վստահ ենք, որ լաւապէս կ'ընկալէք մեր մտահոգութիւնները:

Եւ մենք իբրեւ երիտասարդներ կանգնած կենքի նախաստին, կ'երդմունք յարատեւօրէն պաշտպանել մեր ազգային շահերը եւ մեր շատ սիրելի Հայաստանը:

Շնորհակալութիւն:

Լաւագոյն մաղթանքներով
ԼԻԲԱՆԱՆԱՅՅ
ՎԱՐժԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՄԵՐՏԱԿԱՆ
ԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐ
6/10/2009

ՀԱՅ-ԹՐԷԱԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԴԵՄ ...

Շարունակուած Ա. Էջեն

ցոյց տեղի կ'ունենար, «Հապթուր» պանդոկին մէջ սկսաւ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեանի եւ Սեծի Տանն Կիլիկոյ Արամ Ա. կաթողիկոսի հանդիպումը, որմէ ետք վեհափառը ցուցարարներուն փոխանցեց իր հայրական պատգամը: Արամ Ա. կաթողիկոս հաստատեց, թէ հայութիւնը պատմութեան ընթացքին հաւատարիմ մնացած է իր ժողովուրդին ընդհանրական, համազգային արժեքներուն եւ նուիրական երազներուն: Կաթողիկոսը յայտնեց, թէ հայ ժողովուրդը նաեւ հաւատարիմ պիտի մնայ իր նահատակներու պատգամին եւ արդար դատին շարունակելով պահանջատիրութեան երթը:

Արամ Ա. կաթողիկոս ըսաւ, թէ 20-րդ դարու Ա. ցեղասպանութիւնը պէտք չէ մնայ անպատիժ յոյս յայտնելով, որ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահը, կառավարութիւնն ու ժողովուրդը միեւնոյն հաւատարմութեամբ եւ միեւնոյն պատասխանատուութեամբ կը հետապնդեն մեր ժողովուրդին արդար դատը, որ խորքին մէջ իւրաքանչիւր հայու դատն է:

Անդրադառնալով հայ ժողովուրդի միակամութեան կարեւորութեան Սեծի Տանն Կիլիկոյ Արամ Ա. կաթողիկոսը հաստատեց, թէ այս հանգրուանին Սփիւռքի եւ Հայնաստանի հայութեան միասնակամութիւնը հիմնական

կամ կոմիտէի անդամ Աւօ Կիտանեան, Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան անդամ Վաչէ Փափագեան, «Ազդակ»ի տնօրէն Շահան Գանտահարեան եւ Սիջին Արեւելքի Հայ դատի գրասենեակի պատասխանատու Վերա Եազուրեան:

Նշեալ մասնակիցները յստակօրէն քննադատեցին հայ-թրքական արձանագրութիւններուն քուղարկուած նախապայմանները, որոնք իրողապէս կը հարուածեն Հայ դատի պայքարը, Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման գործընթացը ու հայ ժողովուրդի արդար իրաւունքներուն վերահաստատումը: Անոնք կոչ ուղղեցին նախագահին չստորագրելու փաստաթուղթերը, որոնք էապէս չեն ծառայեր հայ ժողովուրդի նպատակներուն ու տեսլականներուն, որոնք հայութեան ազգային իրաւունքները կ'ոտնակոխեն: Նշենք, որ նախագահին հետ հանդիպումին կը մասնակցէին նաեւ Սիջին Արեւելքի

ԳՈՐԾԱՂՈՒՆ

Պուրճ Համուտի հաստատութիւնները, գործատուները ու վաճառատուները հայ-թրքական արձանագրութիւններուն գծով եւս ունեցան իրենց պատգամը: Առ այդ, երէկ կէսօրէն տեղ ժամը 4:00-ին յայտարարուեցաւ գործադուլ, որուն իբրեւ արդիւնք փակուեցան հաստատութիւնները: Մերժումի այս կեցուածքին նաեւ միացաւ կարգ մը վաճառատուներու նախաձեռնութեամբ այս պատգամով ցուցատախտակներու զետեղումը: Անոնք ծամբորդ-անցորդներուն կը փոխանցէին Ապրիլ 24-ի պատգամն ու հայ ժողովուրդին իրաւունքներու պահանջատիրութիւնը

Գործադուլին իրենց

կողքին: Յայտնենք, թէ տասնեակ երիտասարդներ մինչեւ առաւօտեան ժամերը շարունակեցին արթուն պահակը դառնալ մեր նահատակներուն նախագահին պատգամելով, որ լիբանանահայ երիտասարդները յստակօրէն գիտեն տէր կանգնիլ իրենց նահատակներուն ուխտին:

«ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ» ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑ

Կազմակերպութեամբ ՀՀԴ ԼԵՄ-ին եւ ԶՈՍ-ին, երէկ կէսօրէն տեղ շուրջ ժամը 4:00-ին, Ռաֆիք Հարիրի օդակայանին մէջ, Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեանի Լիբանան այցելութեան առիթով տեղի ունեցան «ընդունելութեան» բողոքի ցոյց մասնակցութեամբ աւելի քան 100 ցուցարարներու:

Այս շրջագիծին մէջ, ՀՀԴ ԼԵՄ-ին ներկայացուցիչը «Ազդակ»ին յայտնեց, թէ հաւաքին նպատակն է առաջին վայրկեանէն իսկ նախագահին դնել լիբանանահայութեան բողոքի ու մերժումի մթնոլորտին մէջ: Ան ըսաւ, թէ երիտասարդութիւնն ու ուսանողութիւնը ունին իրենց ըսելիքները, որոնք յստակօրէն կ'առաջնորդուին հայ ժողովուրդին ազգային շահերով:

Հայաստանի Հանրապետութեան

գրաւական է, կոչ ուղղելով ներկաներուն չմոռնալու անպատիժ մնացած Հայոց ցեղասպանութիւնը ու պահանջելու հայութեան բոլոր իրաւունքները: Մինչ Արամ Ա. կաթողիկոս իր հայրական պատգամը կ'ուղղէր հազարաւոր հայորդիներուն, պանդոկին մէջ արդէն ընթացք առած էր լիբանանահայ համայնքի յարանաւանական, կուսակցական եւ միութեանական ներկայացուցիչներու հետ հանդիպումը, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերաւ նաեւ ՀՀԴ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Յովիկ Մխիթարեան, Հայ-

Սարգսեան ներկայացուց հայ-թրքական արձանագրութիւններուն վերջին զարգացումները:

ՀՀԴ Կեդրոնական կոմիտէին կողմէ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահին ուղղուած նամակը ընթերցեց Աւօ Կիտանեան (խօսքը իր ամբողջութեամբ կու տանք առանձին): Լիբանանահայութեան բողոքի երեկոյեան շուրջ ժամը 8:30-ին ցուցարարներու կողմէ երգուած ազգային-հայրենասիրական երգերով:

Ցոյցին ընթացքին ապահովական ուժերուն եւ ցուցարարներուն միջեւ տեղի ունեցան բա-

մասնակցութիւնը բերին նաեւ հայահոծ շրջաններու մէջ գտնուող հայոր-

դիները: Այսպիսով կատարուեց Լիբանանի տարբեր շրջաններուն մէջ հանրութեան ներկայացնել լիբանանահայութեան կեցուածքը:

ԳԻՃԵՐԱՅԻՆ ՆՍԱՑՈՅՑ

Ինչպէս մեր երկուսն քիւով յայտնած էինք, ՀՀԴ ԼԵՄ-ի եւ ԶՈՍ-ի երիտասարդները Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի Լիբանան այցելութեան գծով հսկում-մոմակառնութեան երթը, զիջելով նստացոյց կատարեցին Հայոց Ցեղասպանութեան նահատակներու աճիւններուն

պետութեան նախագահը օդակայանէն դուրս ելելու պահուն արդէն «արժանացաւ» լիբանանահայութեան «ընդունելութեան», որ բնականաբար նախաձեռնեց մըն էր օրուան իրերայաջորդ գարգացումներուն:

Ցուցարարները իրենց կանչեցին, մերժումի արտայայտութիւններով, եռագոյն դրօշներով ու ցուցատախտակներով արտայայտեցին իրենց ընդվզումն ու հայ-թրքական նախաստորագրուած արձանագրութիւններուն վերաբերեալ ուսանողական եւ երիտասարդական միակամ «Ոչ»ը: